

JUST. BE. YOUNG.

The application of Leeuwarden and the 35 surrounding villages for European Youth Capital 2028

20
28

Among the many who helped shape our bid:

Kiki (14), Vince (12), Jara (14), Riley (13), Naomi (13), Ralph (13), Avery (12), Dounia (15), Mahida (18), Giordelly (15), Amber (20), Lotte (17), Jildou (18), Santana (20), Joeri (18), Vera (23), Berniet (20), Karst (13), Timo (12), Lilly (24), Francesco (23), Felme (25), Theo (26), Pia (27), Beatty (22), Daniel (27), Shari (18), Siver (17), Niek (14), Irene (21)

"When I first set foot in Leeuwarden, I was instantly mesmerised. It had everything I'd been missing back home; clean air, green spaces, a welcoming vibe, and good transport infrastructure. That was my first impression. Now, as I near the end of my second year at university, those feelings have only grown stronger. I've gotten to know a Leeuwarden that's vibrant, energetic, and full of opportunities for learning, sports, and fun. When I applied to be editor-in-chief for this questionnaire, it felt like the perfect way to give back to the community that's given me so much. I wrote it with both an open heart and a critical eye, trying

to capture how young people in and around Leeuwarden see their region. And I wasn't alone. Many other youngsters helped shape this document, whether by sharing ideas, reviewing drafts, giving feedback, co-writing the initial bid, etc. I hope this questionnaire helps you see Leeuwarden through our eyes; with its challenges and opportunities, and a shared focus on constant improvement and meaningful youth participation."

- **Mihai Cășălean**, 20 years old, international student at NHL Stenden University in Leeuwarden, from Romania

Bankgegevens Europees Jeugdforum

Naam van de bank	ING bank Marnix Business Branch
Adres van de bank	1, rue du Trône 1000 BRUSSEL BELGIË
SWIFT- of BIC-code	BBRUBEBB
Rekeningnummer	375-1009152-43
IBAN	BE66 3751 0091 5243

Factuurgegevens indiener

Naam van de te factureren entiteit	Gemeente Leeuwarden
Officieel adres	Oldehoofsterkerkhof 2, 8900 JA Leeuwarden
Registratienummer	[REDACTED]
Btw-nummer (indien van toepassing)	[REDACTED]
Uw referentie (indien van toepassing)	NL22ZZZ500426880000
Contactpersoon	[REDACTED]

Indieningsformulier voor de eerste ronde van European Youth Capital (EYC) 2028

A. Indiener

Gemeente	Gemeente Leeuwarden
Regio	Friesland
Lidstaat	
Totale bevolking	130.011 (1/1/2025)
Bevolking jonger dan 35 jaar	57.170 (1/1/2025)
Website EYC	https://www.lwdforeyc.nl

B. Wettelijke vertegenwoordiger van de gemeente

Achternaam	Van Haersma Buma			
Voornaam	Sybrand			
Functie	Burgemeester van Leeuwarden			
Adres	Oldehoofsterkerkhof 2	8900 JA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	+31582338888			
E-mail	secretariaat.burgemeester@leeuwarden.nl			
	Gemeentelijke servicecoördinator			
Achternaam	Metselaar			
Voornaam	Karen			
Functie	Projectleider			
Adres	Oldehoofsterkerkhof 2	8900 JA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	[REDACTED]			
E-mail	[REDACTED]			
Website van de stad	https://www.leeuwarden.nl/			

C. Ondersteunende jongerenorganisatie(s)

Naam van de organisatie	Tienskip			
Adres van de organisatie	Snekertrekweg 1	8912AA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	+3158 230 0669			
E-mail	info@tienskip.nl			
Website	https://www.tienskip.nl			
	Contactpersoon			
Achternaam	[REDACTED]			
Voornaam	[REDACTED]			
Functie	Initiatiefnemer			
Adres	Snekertrekweg 1	8912AA	Leeuwarden	Friesland
Telefoon	[REDACTED]			
E-mail	[REDACTED]			

Ik hoop dat LEYC2028

Een thuis zal zijn

Veilig zal zijn

Een voorbeeld zal zijn om na te volgen

De nieuwe generatie zal inspireren

Jong zal zijn

Een plek van verandering zal zijn

Een plek van delen en acceptatie zal zijn.

- Federica (internationaal studente in Leeuwarden en een van de auteurs van bid 1)

4. Gastvrijheid

Leeuwarden, geworteld in veerkracht en eigenzinnigheid, staat open voor nieuwe verbindingen. Onze stad is ontstaan uit het samenvoegen van terpen door onze voorouders, en in diezelfde geest is onze gastvrijheid zo vormgegeven dat we als European Youth Capital van 2028 bruggen willen slaan tussen mensen, plaatsen en opvattingen. Leeuwarden is een gastvrije en toegankelijke stad, waar veel waarde wordt gehecht aan inclusie, gastvrijheid en het welzijn van haar inwoners en bezoekers. Initiatieven zoals de 'Iepen Húske'-campagne, waarbij horecaondernemers hun toiletruimtes gratis openstellen voor het publiek, weerspiegelen de open, sociale sfeer van de stad. Het laat ook de inzet zien voor toegankelijkheid in het dagelijks leven. Die sfeer maakt van Leeuwarden een fijne plaats om te bezoeken.

Bereikbaarheid van de stad en accommodatie

Leeuwarden is gemakkelijk bereikbaar vanuit heel Europa, met verschillende vervoersmiddelen. De stad ligt op slechts twee uur reizen met de trein vanaf Schiphol, de op drie na grootste luchthaven van Europa, die rechtstreekse vluchten aanbiedt naar 171 Europese bestemmingen. Dichter bij Leeuwarden, op ongeveer 52 kilometer afstand, ligt de luchthaven Groningen Eelde. Van daaruit is de stad met trein of bus bereikbaar. De trein is een van de meest efficiënte manieren om Leeuwarden te bereiken. Gemiddeld kost een enkele reis naar Leeuwarden maximaal € 35,00 tweede klas en er zijn verschillende kortingen beschikbaar, zoals groepstarieven en daluurtarieven. Voor wie met de auto reist, is Leeuwarden bereikbaar via de snelwegen: **A31, A32 en N31** en we faciliteren carpoolmogelijkheden voor internationale bezoekers. De stad is ook zeer fietsvriendelijk, en beschikt over een uitgebreid netwerk van speciale fietspaden en gratis fietsenstallingen op meerdere locaties.

Leeuwarden biedt een verscheidenheid aan hotels voor verschillende voorkeuren en budgetten, met meer dan 1000 beschikbare bedden. De kamerprijzen variëren sterk, van € 57 tot € 179 per nacht. Deze prijzen worden grotendeels bepaald door de voorzieningen en de locatie. Veel hotels beschikken over rolstoeltoegankelijke kamers, liften en badkamers voor gasten met een mobiliteitsbeperking.

Vervoer binnen de stad

Leeuwarden biedt duurzame en praktische vervoersmogelijkheden, zoals bus, taxi, (huur)boot, gedeelde scooter en (huur)fiets. De stad is zeer compact en goed te bewandelen; de meeste bestemmingen zijn bereikbaar binnen 30 minuten lopen of 10 minuten fietsen. Onze gerichtheid op lopen en fietsen ondersteunt ook inclusieve mobiliteit, met goed onderhouden trottoirs die toegankelijk zijn voor mensen die gebruikmaken van een rolstoel, rollator, scootmobiel of een ander hulpmiddel en tactiele bestrating voor mensen met een visuele beperking. Lopen en fietsen zijn ook de meest betaalbare manieren om je te verplaatsen. Dit is een belangrijk punt, aangezien het openbaar vervoer in Nederland duur kan zijn voor internationale jonge bezoekers. Als onderdeel van onze EYC-ambities onderzoeken we mogelijkheden om lokale bussen goedkoper te maken en carpoolinitiatieven te ondersteunen, zodat mobiliteit duurzaam en toegankelijk is.

Werkfaciliteiten

Leeuwarden beschikt over een breed scala goed uitgeruste locaties en sportfaciliteiten (ook toegankelijk voor mensen met een handicap), waardoor het een ideale locatie is voor veel verschillende activiteiten.

- Culturele locaties, zoals theaters en bioscopen
- Sportfaciliteiten: stadion, ijsbanen en skateparken. Het grootste is het 'Kooi stadion', het nieuwe voetbalstadion.
- Parken en recreatieruimtes, zoals 'de Prinsentuin', een prachtig park in het stadscentrum.
- Ontmoetingsruimtes voor jongeren, waar jongeren gedeeltelijk verantwoordelijk zijn voor het beheer en de organisatie van activiteiten. Een voorbeeld hiervan is 'Moody's', dat wordt gerund door jongerenwerkers van Amaryllis, de maatschappelijke ondersteuningsorganisatie van de stad.
- Outdoor-locaties voor evenementen, bijvoorbeeld festivals zoals 'de Groene Ster', een groot groen recreatiegebied aan de oostkant van Leeuwarden met meren, stranden, bossen en wandelpaden.

De sportfaciliteiten bieden tot wel 30.000 zitplaatsen. Culturele locaties bieden meer dan 4.725 zitplaatsen en outdoor-locaties voor evenementen bieden plaats aan nog eens 30.000 mensen. Dit komt bovenop kleinere ontmoetingsruimtes voor jongeren van 10 tot 250 personen.

Duurzaamheid in accommodatie en vervoer

Leeuwarden werkt actief aan duurzaamheid in haar accommodatie- en vervoersfaciliteiten. De stad streeft ernaar om in 2050 klimaatneutraal te zijn en een volledig circulaire economie te realiseren. De inspanningen omvatten het zoveel mogelijk beperken van afval, subsidies voor energiezuinige apparaten en vergroening van onze binnenstad. Deze acties werpen al vruchten af: de provincie Friesland, waarvan Leeuwarden de hoofdstad is, werd onlangs in het Circularity Gap Report ([PDF CGR Friesland - content](#), 2025) erkend als een van de toonaangevende regio's wereldwijd als het gaat om een circulaire economie.

Deze ambities komen tot uiting in onze accommodatie- en vervoersvoorzieningen. Zo biedt het Notiz Hotel, dat door studenten Hospitality van de NHL Stenden Hogeschool wordt gerund, lokaal geproduceerde, biologische maaltijden in het restaurant. Daarnaast is Leeuwarden bezig om de ruimte voor wandelen en fietsen in de hele stad uit te breiden en biedt het tal van duurzame vervoersmogelijkheden, zoals elektrische bussen, taxi's, gedeelde scooters en fietsen. Dit alles draagt bij aan een schone en gezonde stedelijke omgeving.

Versterking van de huidige capaciteit van de stad

Meer dan duizend organisaties, gemeenten, scholen, ngo's, festivals, culturele instellingen en nog veel meer sloegen in 2018 de handen ineen om gezamenlijk een European Capital of Culture neer te zetten onder de naam Leeuwarden- Fryslân 2018 (LF2018). Een bewijs van de doeltreffende aanpak van Leeuwarden was het bezoek van de Giants van Royal De Luxe, dat in drie dagen ruim 450.000 bezoekers naar de stad trok. Ook grootschalige internationale conferenties, zoals die van de International Society for Performing Arts, vonden er plaats. Na 2018 beschikte de stad over een volwassen infrastructuur die voldoet aan de eisen van een European Youth Capital.

5. Informatie over de kandidaat-stad

Leeuwarden is een kleine stad (iets meer dan 130.000 inwoners) in het noorden van Nederland, gelegen in de landelijke provincie Friesland (Fryslân). De stad ligt ongeveer 140 kilometer ten noorden van Amsterdam en op slechts 30 kilometer van de Waddenzee, die verbonden is met de Noordzee. Water is al lange tijd een belangrijk onderdeel van onze identiteit. Vroeger grensde Leeuwarden rechtstreeks aan de 'Middenzee', die inmiddels is dichtgeslibd. Om zich tegen de getijden van de zee te beschermen, woonden de inwoners van de regio op kunstmatige heuvels, die in onze Friese moedertaal "terpen" worden genoemd. De erfenis van deze 'terpencultuur' is diep verankerd in ons landschap en in onze manier van leven. Veel dorpen danken hun ligging aan de aanwezigheid van een terp. De stad Leeuwarden is ontstaan door samenvoeging van drie van deze terpdorpen. Leeuwarden is meer dan alleen een stad; het is verbonden met 35 dorpen die deel uitmaken van de gemeente. Een van de meest indrukwekkende bezienswaardigheden van Leeuwarden is de Oldehove, een scheve toren die doet denken aan zijn Italiaanse tegenhanger, de beroemde toren van Pisa. De naam van de toren is afkomstig van een van de drie oorspronkelijke terpen waaruit Leeuwarden is ontstaan. Ook belangrijk is dat de naam Leeuwarden zelf ons erfgoed weerspiegelt. Het is namelijk samengesteld uit de twee oude, Germaanse woorden 'Lee' en 'Warde', die 'beschutte terp' betekenen.

De terpen zijn niet alleen zichtbaar in ons landschap, maar vertellen ook iets over onze cultuur. Een belangrijk onderdeel van de identiteit van Leeuwarden is onze eigenzinnigheid – of koppigheid. We zijn trots op onze cultuur, talen en tradities, gevormd door eeuwen van veerkracht en zelfredzaamheid. In Leeuwarden doen we dingen graag nét even anders. Dat heeft ons geholpen om het unieke van onze stad te bewaren, maar maakte het voor jongeren soms lastiger om zelfverzekerd het Europese podium op te stappen. Met ons EYC-avontuur willen we ons juist meer openstellen. Jongeren aanmoedigen

om hun ‘terp’ te verlaten, nieuwe perspectieven te ontdekken en verbinding te zoeken met anderen in de stad, de regio en Europa.

De stap naar Europese verbinding vereist zowel ambitie als de juiste middelen en veel jongeren in Leeuwarden hebben al een stevige basis. Engels wordt onder jongeren volop gesproken, waardoor de drempel voor internationale contacten en samenwerking een stuk lager ligt. Leeuwarden is een meertalige stad, waar Nederlands, Fries en het lokale “Liwadders” samengaan met talen zoals Papiaments, Arabisch, Turks en Oekraïens. Die taalkundige rijkdom weerspiegelt de diversiteit van onze inwoners – van internationale studenten tot en met jongeren met een migratieachtergrond. Het zorgt voor een vruchtbare bodem voor interculturele gesprekken en een vanzelfsprekende openheid richting Europa. De taalkundige diversiteit is een kernreden waarom Leeuwarden een UNESCO City of Literature is. Nu is het onze taak om die eigenschap te vertalen naar meer én diepere verbindingen, zowel in onze eigen gemeenschap als in heel Europa.

Jongeren in Leeuwarden

Leeuwarden telt ongeveer 30.000 lokale jongeren van tussen de 12 en 27 jaar (24% van de bevolking van de stad) en fungeert ook als regionaal centrum voor studenten, schoolkinderen, werkende jongeren en hun vrijetijdsactiviteiten. Concreet studeren er meer dan 31.000 jongeren in de stad. Deze groep omvat ongeveer 2.500 internationale studenten, ondersteund door de International Student Association (ISA). In totaal zijn meer dan 50.000 jongeren verbonden met Leeuwarden, omdat ze er wonen, werken, studeren of recreëren. Ongeveer 50 basisscholen voorzien de inwoners van onderwijs (in januari 2026 komt daar een internationale basisschool bij) en er zijn 19 middelbare scholen die inwoners voorzien van speciaal onderwijs, VMBO, HAVO en VWO. Daarnaast zijn er in Leeuwarden 8 instellingen voor hoger onderwijs die alle hoofdtrajecten in het onderwijs aanbieden.

Onze toekomst, ons beleid

Leeuwarden heeft ruime ervaring met het maken en uitvoeren van jongerenbeleid. De leidraad daarbij is de Jeugd Agenda 2024-2028, die gebaseerd is op het Verdrag inzake de rechten van het kind van de Verenigde Naties (UNCRC). De ambitie van de Jeugd Agenda is duidelijk: alle jongeren – van -9 maanden tot 27 jaar – moeten kunnen opgroeien in een veilige omgeving, vrij van armoede, waar ze zich kunnen ontwikkelen, zichzelf mogen zijn en waar hun talenten en potentieel echt gezien worden.

De Jeugd Agenda richt zich daarom op het verbeteren van het dagelijks leven van jongeren: door te bouwen aan een stevig sociaal fundament, door onderwijs inclusiever te maken en door te zorgen voor toegankelijke jeugdzorg. Dat stevige fundament vereist enkele basisvoorwaarden, bijvoorbeeld het in kaart brengen van de sociale behoeften van elke buurt en elk dorp, jongeren meer invloed geven op het beleid, en het stimuleren van democratisch burgerschap – in lijn met de Jeugd Agenda.

De Jeugd Agenda schetst niet alleen een brede, langetermijnvisie om het welzijn van jongeren te verbeteren, maar zet ook concrete stappen richting echte jongerenparticipatie in beleid en uitvoering. Jongeren waren rechtstreeks betrokken bij het opstellen van de Jeugd Agenda 2024-2028, en werkten samen met een strategisch netwerk van onderwijs- en welzijnspartners (LEJA). Er kwamen ook nieuwe kansen voor jong leiderschap, zoals de rol van Kinderburgemeester, zodat jongeren niet alleen gehoord worden, maar ook daadwerkelijk invloed krijgen. Om de Jeugd Agenda toegankelijker te maken, is er bovendien een kortere ‘jongerenversie’ ontwikkeld, met een helder overzicht van wat de stad voor jongeren doet en hoe we de huidige problemen aanpakken. Toch blijft jongerenparticipatie een uitdaging. Daarom is een structurele aanpak van vitaal belang om jongerenparticipatie duurzaam te organiseren. De Jeugd Agenda noemt daarbij twee belangrijke acties: onze kandidatuur voor European Youth Capital, en het duurzaam betrekken van jongeren bij de uitvoering van de agenda. Via samenwerking met lokale organisaties willen we een diverse groep jongeren actief betrekken – en onze EYC-kandidatuur gebruiken als katalysator om jongerenparticipatie verder te versterken.

Naast jongerenparticipatie investeert de gemeente ook in preventie. Er wordt vroegtijdig ondersteuning geboden om toekomstige problemen zoals voortijdig schoolverlaten, sociale uitsluiting of psychische klachten

te voorkomen. Jongerenwerkers betrekken jongeren op plekken waar ze samenkomen – op school, in de buurt, online of gewoon buiten.

Een goed voorbeeld hiervan is de erkende methode “School als Vindplaats”. In plaats van te wachten tot er iets misgaat, wordt de school in deze methodologie gezien als dé plek waar signalen vroeg kunnen worden opgepikt en jongeren snel ondersteuning kunnen krijgen. Daarnaast is er OKO – Opgroeien in een Kansrijke Omgeving. Dit is een op data gebaseerde, gemeenschapsgerichte preventieve aanpak, gericht op het versterken van beschermende factoren in het leven van jongeren: thuis, op school, bij leeftijdsgenoten en in hun vrije tijd. Samen met lokale partners kijkt Leeuwarden naar het welzijn van jongeren, worden inzichten besproken en beleid gemaakt, en worden samen met jongeren duurzame preventieve initiatieven ontwikkeld en uitgevoerd.

Europese afstemming

De doelstellingen die worden beschreven in de Jeugd Agenda 2024-2028 van Leeuwarden sluiten nauw aan bij de EU Youth Strategy 2019-2027, met name op gebieden als inclusiviteit (Youth Goal #2 en #3), geestelijk welzijn (Youth Goal #5), jongerenparticipatie (Youth Goal #9), sectoroverschrijdende samenwerking (Youth Goal #11) en het opstellen van een jeugdvriendelijke versie van het beleidsdocument (Youth Goal #4). Hoewel we trots zijn op de vooruitgang die is geboekt, erkennen we ook dat er behoefte is aan verbetering. Via het European Youth Capital-proces willen we op deze basis voortbouwen door bijvoorbeeld de banden met Europese jongerenorganisaties te versterken zoals beschreven in Youth Goal #11, en door meer nadruk te leggen op het ondersteunen van het potentieel van jongeren in onze plattelandsregio, in lijn met Youth Goal #6.

In meer detail betekent dit dat we er in overeenstemming met Youth Goal #3 van de EU Youth Strategy 2019-2027 voor willen zorgen dat alle jongeren in de Leeuwarder samenleving meedoen en meetellen.

Langetermijninitiatieven zoals LWD Oost pakken de intergenerationele armoede aan door de vooruitzichten in achterstandswijken te verbeteren (vooral voor kinderen en jongeren), ondersteund door programma's zoals de 'Rijke Schooldag', die de kansen op het gebied van sport, cultuur en onderwijs vergroten. Tegelijkertijd is inclusiviteit verankerd in het gemeentelijke beleid: de Inclusieagenda (2024-2026) en het Regenboogprogramma (2024-2027) voor LHBTIQA+-rechten versterken antidiscriminatiecampagnes en inclusieve praktijken op school en op de werkplek. We volgen ook de principes van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en het Nederlandse NOOZO (Niets Over Ons, Zonder Ons). Op deze manier zijn toegankelijkheid voor en participatie door jongeren met een handicap verankerd in het ontwerp, de uitvoering en de evaluatie van LEYC 2028. Deze kaders zorgen ervoor dat LEYC 2028 niet alleen een feestelijk jaar wordt, maar dat er ook een stap vooruit wordt gezet om van Leeuwarden een stad te maken waar alle jongeren de kans krijgen om te floreren.

Partners

Voor blijvende impact vertrouwen we op strategische samenwerkingsverbanden op regionaal, nationaal en Europees niveau.

Op regionaal niveau wordt een essentiële rol gespeeld door meer dan 90 organisaties die met jongeren werken, zoals Amaryllis, LAB058, Moody's, @ease en MDT Friesland. Zij worden vergezeld door een breder regionaal en nationaal netwerk van op jongeren gerichte partners, zoals Arcadia, Keunstwurk, Friesland Pop, Sport Fryslân en de Nederlandse Jeugdraad. Een opvallend door jongeren aangestuurd voorbeeld is Tienskip, een lokale jongerenorganisatie die Europese waarden tot leven brengt door jongeren bij democratische processen te betrekken. De organisatie bereikt jongeren met verschillende achtergronden via interactieve schoolevenementen waar ze urgente maatschappelijke kwesties bespreken, samen aan oplossingen werken en leren hoe ze echt invloed kunnen uitoefenen binnen democratische systemen. Tienskip is onlangs bekroond met de nationale prijs 'Gemeentedelers', een erkenning van haar aanpak als nationaal model voor jongerenparticipatie in de democratie. De organisatie bereikt ongeveer 2.000 jongeren in Leeuwarden, 5.000 in de provincie Fryslân en 10.000 in heel Nederland (plus 250 jonge vrijwilligers).

De stad onderhoudt ook sterke nationale banden door actieve betrokkenheid bij netwerken zoals de G40 (de 40 grootste gemeenten van Nederland) en de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten). Als lid van het

bestuur van de VNG en voorzitter van de VNG-commissie 'zorg, jeugd en onderwijs' speelt onze wethouder voor Jeugd en Onderwijs een belangrijke rol op nationaal niveau. Bovendien heeft Leeuwarden een uitgebreid Europees netwerk, dankzij onze deelname aan netwerken en financieringsprogramma's. Als onderdeel van het LEYC-proces is Leeuwarden begonnen met het aangaan van strategische samenwerkingsverbanden met voormalige European Youth Capitals zoals Gent (België) en Cluj-Napoca (Roemenië) via initiatieven zoals CERV Child en URBACT. Onze hogeschool, NHL Stenden, versterkt deze banden ook als lid van het RUN-EU-netwerk (Regional University Network, European University). Dankzij deze samenwerking leren we van elkaar en werken we samen aan vernieuwing. Daarnaast werken we samen met onder andere kinderrechtenorganisatie UNICEF Nederland aan hun Child Friendly Cities Initiative (CFCI). In dat kader organiseren we een grote bijeenkomst over jongerenparticipatie.

Van problemen naar participatie

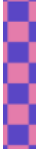
Hoewel we hard werken aan het verbeteren van het welzijn van jongeren in onze gemeente, hebben zij nog steeds te kampen met grote uitdagingen. Veel jongeren denken nog steeds dat ze Leeuwarden moeten verlaten om kansen te pakken in grotere steden in het Westen. We willen deze perceptie veranderen door te bewijzen dat Leeuwarden een stad vol kansen is waar jongeren echt kunnen floreren.

Als onderdeel van onze EYC-kandidatuur hebben we een breed consultatie- en participatieproces uitgevoerd om de huidige realiteit voor jongeren in kaart te brengen. Dit omvatte deskresearch, enquêtes, bijeenkomsten, een scholen-tour en diepgaande gesprekken met jongeren in de hele gemeente, met ruim 1600 jongeren die rechtstreeks hebben bijgedragen. De belangrijkste uitdagingen die werden geïdentificeerd, waren:

- **Toenemende psychische problemen:** 43% van de jongeren in Friesland geeft aan zich gestrest en niet veerkrachtig genoeg te voelen. Vooral onder meisjes, van wie 59% deze uitdagingen ervaart.
- **Onvoldoende toegankelijke sportfaciliteiten:** 43% van de jongeren in Friesland vindt dat ze minder sporten dan ze zouden willen.
- **Hoge armoedecijfers:** in Leeuwarden groeit 4,4% van de jongeren in armoede op, terwijl het landelijk gemiddelde 3,6% is.
- **Gebrek aan algemene jeugdactiviteiten en -ruimtes:** 58% van de jongeren in Friesland vindt dat er niet genoeg ontmoetingsplaatsen voor jongeren zijn.
- **Problemen bij het kopen van een huis.**
- **Veiligheidskwesties** (waaronder pesten en criminaliteit).
- **Problemen met het gebruik van sociale media**, waarbij veel jongeren op zoek zijn naar meer betekenisvolle offline contacten.

Wij denken dat het aanpakken van deze uitdagingen begint met jongerenparticipatie. Jongerenparticipatie in de beleidsvorming is altijd al belangrijk geweest voor onze stad, en is de afgelopen jaren nog belangrijker geworden. De komende jaren zal de demografische druk op jongeren toenemen. Door de vergrijzing zullen jongeren een nog kleinere minderheid vormen in onze stad. Dit maakt het des te belangrijker om te zorgen dat hun stem wordt gehoord. Tegelijkertijd zien we dat het vertrouwen in instellingen en democratie in heel Europa afneemt, een trend die ook in Leeuwarden zichtbaar is.

Deze trends onderstrepen nogmaals waarom jongerenparticipatie essentieel is voor Leeuwarden. Deze urgentie wordt ook onderkend door ons stadsbestuur, dat een motie over duurzame jongerenparticipatie heeft aangenomen en een democratisch vernieuwingsprogramma heeft gelanceerd. Jongerenparticipatie is dan ook een hoeksteen van onze Jeugd Agenda. Het vormt de basis van deze kandidatuur en ons EYC-jaar. We streven ernaar om een breed scala aan jongeren te betrekken door samen te werken met lokale organisaties, scholen, jongereninitiatieven en informele netwerken. Hoewel onze gemeente nog geen volledig geïntegreerde participatiestructuur heeft, zien we onze EYC-indiening als katalysator voor het testen en verankeren van duurzame participatiestructuren. Hiermee dragen we bij aan de ontwikkeling van Leeuwarden en Europa naar een meer inclusieve en door jongeren gedreven samenleving.

Noot van de redacteur van bid 2: "Leeuwarden voelt als een heel groot dorp, waar iedereen elkaar kent. Elke dag wanneer ik door de stad loop of fiets, kom ik minstens vijf collega's of vrienden tegen en raak ik met hen aan de praat. Toch was ik als tiener ontzettend verlegen. Nu ben ik zo extravert als het maar kan, en dat heb ik allemaal aan Leeuwarden te danken." - Mihai Cășălean, 20 jaar

6. Motivatie

In Leeuwarden zijn 'terpen' meer dan alleen maar opgehoogde aarde, die de Friezen in de tijd vóór de dijken beschermden tegen de woeste zee. Ze maken deel uit van onze cultuur. De terpen zijn veilige plekken, maar ze houden ons ook van elkaar gescheiden. We vinden dat jongeren de kans moeten krijgen om van hun "terp" af te stappen en elkaar op gelijk niveau moeten kunnen ontmoeten. Die verandering begint hier. Het betekent dat er een gelijk speelveld moet zijn tussen jongeren en besluitvormers, tussen buurten, generaties en gemeenschappen die kunnen verschillen in omvang, zichtbaarheid of achtergrond. Ook willen we de banden tussen de gemeente Leeuwarden en onze jongerenorganisaties versterken, en ook die tussen de jongeren in Leeuwarden en Europa. Onze echte kracht zit in samenwerken, binnen de hele regio en om dit proces over de grenzen heen te trekken. We willen graag delen wat we leren, en ons laten inspireren door andere Europese steden die voor vergelijkbare uitdagingen staan wat jongeren betreft. Zulke waardevolle uitwisselingen leiden tot blijvende samenwerking en wederzijdse groei.

We zien onze EYC-kandidatuur niet alleen als een katalysator, maar ook als een proeftuin. Het is een manier om het goede werk dat al gaande is te versnellen en voort te bouwen op wat er al is. Tegelijkertijd is het ook een plek waar we een nieuwe benadering kunnen uitproberen waarin het versterken van de positie en participatie van jongeren centraal staat. Onze kandidatuur voor European Youth Capital 2028 bouwt voort op deze visie en helpt ook om haar waar te maken: door jongeren een sterkere stem te geven in beleid, samenwerking te vergroten en structurele veranderingen in gang te zetten. Of het nu gaat om een jongerenplatform of om gesprekssessies, we laten de richting van dit traject bepalen door hun ideeën, stem en leiderschap. We willen ze de vrijheid en de middelen geven om de toekomst van hun stad én hun plek in Europa vorm te geven. Zodat ze simpelweg: **Just.Be.Young**, oftewel gewoon jong kunnen zijn.

Noot van de redacteur van bid 3: "Ik heb gezien dat deze mooie woorden vanaf het allereerste begin van het LEYC-proces echt de kern zijn geweest. Terwijl ik dit schrijf tijdens de laatste redactie van deze indiening, doe ik dat als 24-jarig projectteamlid en redacteur voor LEYC. Tijdens mijn stage bij de gemeente gaf ik aan interesse te hebben in het project, en dat heeft ertoe geleid dat ik hier nu ben. Jongeren hebben veel meer te bieden dan oudere generaties beseffen, en LEYC geeft ons de kans om dat te laten zien. Van mij nu, aan hopelijk alle jongeren in Leeuwarden". - Else Hofstra, 24 jaar.

"Nu zijn wij aan de beurt"

Het eerste vonkje van de ambitie van Leeuwarden om European Youth Capital (LEYC) te worden, ontstak tijdens de European Capital of Culture (ECOC) legacy meeting in 2018, toen jonge deelnemers zeiden: "Nu is het ónze beurt om leiding te geven". Geïnspireerd door het momentum van het ECOC-jaar van Leeuwarden en gesteund door diverse jongerenorganisaties, scholen en opleidingen, begonnen jongeren zich te mobiliseren. In 2023 pakte de gemeente hun idee op; er werd een projectleider aangesteld en er werd toegezegd dat de vragenlijst en de kandidatuur samen met jongeren zouden worden opgesteld.

Doelgroep

In de bid spreken we vaak over *empowerment* (het versterken van de positie) van jongeren in Leeuwarden, maar wie bedoelen we daar eigenlijk precies mee? De doelgroep van ons LEYC-programma bestaat uit alle jongeren van 12 tot 27 jaar die een band hebben met Leeuwarden, of dat nu is omdat ze er wonen, studeren, werken of hun vrije tijd doorbrengen. Deze leeftijdsgroep komt overeen met die van onze Jeugd Agenda en lokale initiatieven zoals *LWD Oost*. Het laat zien dat we streven naar voortdurende ondersteuning, van middelbare school tot een duurzaam dienstverband. Toch is deze leeftijdsgroep geen harde scheidslijn. Zo zijn delen van ons programma ook gericht op jonge professionals tot 35 jaar. Zij kunnen meedoen via werk, vrijwilligersactiviteiten of in *peer-to-peer* rollen (waarbij jongeren leren van en met elkaar). Ook hebben al

verschillende 10-jarigen input geleverd voor het programma, wetend dat ze in 2028 tot de doelgroep zullen behoren. Binnen dit brede kader besteden we bijzondere aandacht aan specifieke doelgroepen die misschien wat extra hulp nodig hebben om van hun “terp” af te stappen en verbinding te maken met andere jongeren en LEYC:

- **Jongeren in de stad en op het platteland**

Hoewel de stad een belangrijk knooppunt is, omvat Leeuwarden ook 35 omliggende dorpen. We streven ernaar om te zorgen dat het LEYC-programma zowel jongeren in de stad als in landelijke gebieden bereikt en weerklank bij hen vindt.

- **Nieuwkomers**

Of het nu gaat om vluchtelingen, internationale studenten of arbeidsmigranten, nieuwkomers zijn een essentieel onderdeel van onze gemeenschap. We streven ernaar om plekken te creëren waar alle jongeren een bijdrage kunnen leveren, contacten kunnen leggen en een toekomst kunnen opbouwen in Leeuwarden.

- **Jongeren die in armoede leven**

We hebben bijzondere aandacht voor de behoeften van jongeren die opgroeien in financieel moeilijke omstandigheden. Hun stem, kansen en toegang tot het programma zijn voor de gemeente en haar partners een prioriteit.

- **De 'onzichtbare' jongeren**

Sommige jongeren blijven onzichtbaar in het openbare leven, zoals jongens die veel tijd geïsoleerd thuis doorbrengen, meisjes en jonge vrouwen die zich niet veilig of welkom voelen in de openbare ruimte, of jongeren die behoren tot de LGBTIQ+-gemeenschap, een extra kwetsbare groep. We willen deze jongeren bereiken, naar hen luisteren en hen ondersteunen.

- **Jongeren in kwetsbare situaties**

Hieronder vallen voortijdig schoolverlaters, jongeren met een handicap en jongeren in de jeugdzorg. Deze groepen worden vaak geconfronteerd met structurele belemmeringen en verdienen speciale aandacht om te zorgen dat ze meetellen en meedoen.

Door ons op deze groepen te richten, willen we van LEYC2028 een jaar maken waarin alle jongeren zichtbaar worden, en kansen en een sterkere positie krijgen.

Een door jongeren gedreven bid

Dit bid is het resultaat van intensieve samenwerking tussen jongeren, de gemeente en de belangrijkste samenwerkende partners van dit project. Meer dan 1600 jongeren hebben al rechtstreeks bijgedragen via onderzoek, workshops, creatieve sessies en enquêtes, deels op basis van eerder onderzoek en deels specifiek voor het LEYC-proces. Voor de eerste indieningsronde heeft een groep van tien jongeren tijdens een intensieve, tweedaagse "pressure cooker"-sessie de basis van het bid opgesteld. Tijdens deze sessie hebben zij de resultaten van enquêtes, deskresearch en bijeenkomsten uitgewerkt als basis voor bid 1, ondersteund door een facilitator van onze partner Keunstwurk en ondersteund door de gemeente.

Vervolgens werd de indiening voor de tweede ronde opgesteld door Mihai Cășălean, een 20-jarige hoofdredacteur die werd geselecteerd via een open sollicitatieprocedure, inclusief een sollicitatiebrief en cv. Hij werkte nauw samen met de gemeente en partnerorganisaties om een indiening op te stellen die de huidige realiteit en ambities van Leeuwarden accuraat weergaf. Het was een betaalde functie en de auteur tekende een formeel contract om de verantwoordelijkheid en kwaliteit te waarborgen en ook om zo het principe van zinvolle, professionele jongerenparticipatie te versterken.

Dit definitieve bid is geredigeerd door Else Hofstra, 24 jaar, en sinds juli 2025 fulltime medewerkster van het European Youth Capital-project. Gedurende het hele proces werd het bid verfijnd aan de hand van feedback van jongerengroepen, gemeentelijke afdelingen en partners, maar altijd met de jonge hoofdredacteur als middelpunt.

En niet te vergeten: alle visuals in dit bid zijn gemaakt door Fenne, een getalenteerde 19-jarige studente Mediavormgeving die speciaal hiervoor is ingehuurd. Deze aanpak is een voorbeeld van het ethos waar Leeuwarden voor staat: door jongeren geleide processen die zorgen voor democratische vernieuwing en jongeren in posities plaatsen waar ze verandering teweeg kunnen brengen.

De drie kernthema's

Het leidende uitgangspunt van LEYC, geformuleerd door een jonge deelnemer tijdens een van onze sessies, is bedrieglijk eenvoudig: **Just. Be. Young.** Dit ethos is zowel een uitnodiging aan jongeren om hun stem te laten gelden, als een duidelijke boodschap dat jezelf zijn voldoende is. Jongeren moeten zich vrij kunnen voelen van druk, hun potentieel kunnen ontwikkelen en de ruimte krijgen om in hun eigen tempo deel te nemen. Just. Be. Young. is daarmee meer dan een slogan: het is de blauwdruk voor onze transformatie. Elk woord in dit ethos verwijst naar een van onze hoofdthema's. Deze thema's zijn niet toevallig tot stand gekomen, maar zijn het resultaat van een breed proces van gezamenlijke activiteiten van jongeren, variërend van de sessies met meer dan 850 leerlingen van verschillende scholen tijdens de **Tienskipdagen** tot gerichte meet-ups met studentenverenigingen, sportclubs en culturele organisaties. Zij weerspiegelen de verbinding tussen de lokaal gesignaleerde uitdagingen en het bredere kader van de EU Youth Goals.

- **Just. → Equity**

Rechtvaardigheid, eerlijkheid en structurele inclusie, door het wegnemen van barrières via gelijke toegang, beleidsaanpassingen en samenwerking met sociale rechtvaardigheidsbewegingen.

- **Be. → Sense of Belonging**

Identiteit, verbinding en participatie, door het creëren van fysieke en mentale ruimtes voor gedeelde ervaringen, culturele expressie en collectieve creativiteit.

- **Young. → Vitality**

Gezondheid, veerkracht en energie, met aandacht voor mentaal en fysiek welzijn in stimulerende en duurzame omgevingen.

Equity (rechtvaardigheid) draait om gelijke kansen. We willen dat elke jongere de kans krijgt om gezien, gehoord en gewaardeerd te worden. Iedereen moet zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen en volledig kunnen participeren, ongeacht waar hij of zij geboren is of wat zijn of haar achtergrond is. Dit thema hangt nauw samen met het leidende principe van *empowerment* van de EU Youth Strategy. Het sluit ook nauw aan bij Youth Goals #2, #3, #6 en #9, die allemaal gericht zijn op inclusiviteit en gelijke rechten voor elke jongere, ongeacht geslacht of achtergrond. Door ruimtes te creëren waar alle jongeren worden gezien, gehoord en gewaardeerd, willen we hen in staat stellen volwaardig deel te nemen aan het vormgeven van hun eigen toekomst.

Resultaat: alle jongeren voelen zich gerespecteerd, vertrouwd en in staat om op een zinvolle manier deel te nemen aan het bestuur. Dat betekent dat jongeren in vergelijking met 2023 meer vertrouwen hebben in hun toekomst: in het vinden van werk en een woning, en in het opbouwen van een gelukkig leven. Jongeren zijn niet langer toeschouwers, maar mede-makers van een inclusieve en duurzame stad. Daarmee profileert Leeuwarden zich als een Europese voorbeeldstad voor duurzame ontwikkeling waarin jongeren het voortouw nemen.

Sense of Belonging (gevoel van verbondenheid met je omgeving, erbij horen en je thuis voelen) is erop gericht om te zorgen dat elke jongere zich onderdeel voelt van een groter geheel, dat zij erbij horen, een plek

hebben en ertoe doen. Met dit thema willen we ruimtes en netwerken creëren waar alle jongeren zich thuis voelen. Niet alleen in hun eigen buurt of in Leeuwarden, maar ook in Friesland, in Nederland en in Europa. Jongeren krijgen bijvoorbeeld de kans om mee te doen aan uitwisselingen (Erasmus+), reizen (DiscoverEU), internationale projecten en maatschappelijke initiatieven. Dit thema sluit aan bij het leidende principe *verbinden* van de EU Youth Strategy en weerspiegelt Youth Goal #1: *Connecting EU with Youth*.

Resultaat: jongeren voelen zich verbonden met elkaar en met hun gemeenschap, zowel in de stad als in de dorpen, en zijn betrokken bij het maatschappelijk leven op lokaal en Europees niveau. Daardoor verwachten we een stijging van 5% in het aantal jongeren dat van plan is in hun wijk of dorp te blijven wonen, vergeleken met 2023. Zo kunnen meer jongeren hun talenten inzetten voor de stad. Een gevoel van verbondenheid versterkt zowel de sociale als de economische toekomst van onze regio.

Vitality (vitaliteit) gaat verder dan gezondheid alleen. Het betekent dat je de energie, het zelfvertrouwen en de steun hebt om te groeien, bij te dragen en dat je voelt dat je volwaardig leeft. Met dit thema willen we de voorwaarden scheppen waarmee elke jongere in Leeuwarden kan floreren. Een vitale jonge generatie is een generatie die haar stad mede vormgeeft, zorg draagt voor de leefomgeving en verandering stimuleert. Daarom verbindt dit thema gezondheid en welzijn met jongerenleiderschap, maatschappelijke betrokkenheid en ecologische actie. Dit thema sluit aan bij de leidende principes *engagement* en *empowerment* van de EU Youth Strategy. Het weerspiegelt Youth Goal #5 (*Mental Health and Wellbeing*) en Youth Goal #10 (*Sustainable Green Europe*). Het sluit ook aan bij de focus van de Europese Commissie in 2023 op gemeenschapsgerichte mentale gezondheidszorg en preventie.

Resultaat: jongeren beoordelen hun mentale en fysieke gezondheid beter dan in 2023. Daardoor zijn ze gezonder, veerkrachtiger en meer betrokken. Ze hebben toegang tot inclusieve ondersteuningssystemen en mogelijkheden om zich in te zetten voor milieu- en klimaatacties.

Langetermijndoelen

Door te streven naar de doelen van deze thema's, zal Leeuwarden in 2028 worden erkend als een van de toonaangevende, op jongeren gerichte steden van Europa. In Leeuwarden nemen jongeren verantwoordelijkheid voor hun welzijn, vormen inclusieve gemeenschappen en creëren structurele veranderingen.

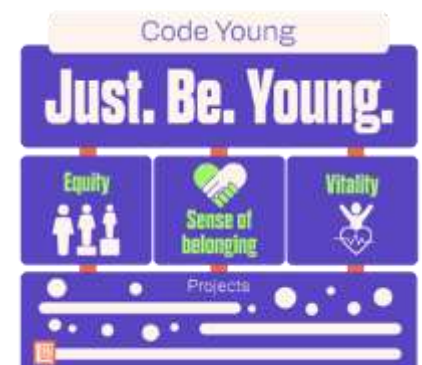
Om dit te bereiken heeft de gemeente:

- De stem van jongeren structureel in de besluitvorming verankerd.
- Inclusieve ruimtes ontwikkeld in stedelijke en landelijke gebieden.
- Cultuurprogramma's en intergenerationele dialogen opgezet die door jongeren worden geleid.
- Jongerenparticipatie geformaliseerd via Code Young.
- Meer op jongeren gerichte Europese samenwerkingsverbanden opgebouwd, bijvoorbeeld via Erasmus+, CERV Child en URBACT.

Met onze thema's richten we ons op het verbinden van onze terpencultuur waar dat nodig is, zodat elke jongere een gelijke kans krijgt om stevig in het leven te staan. We bouwen aan een toekomst die samen mét en dóór jongeren wordt vormgegeven — van de Friese terp tot het Europese podium — zodat elke jongere gewoon jong kan zijn, oftewel **Just. Be. Young.**!

7. European Youth Capital-programma

Nu onze visie vastligt, gaan we over tot actie. Met Code Young als onze basis, vertaalt ons programmavoorstel ons ethos Just. Be. Young. in concrete projecten. Aan de hand van de thema's *Sense of Belonging*, *Vitality* en *Equity* presenteren we een jaarprogramma dat draait om meedoen en verschil maken. Het belangrijkste is dat jongeren daarin het vertrekpunt, de drijvende kracht én het eindresultaat vormen. Zo brengen we het European Youth Capital-jaar tot leven in Leeuwarden.

De basis: Code Young

In deze indiening vormt jongerenparticipatie de basis voor alle thema's. De kandidatuur van Leeuwarden voor European Youth Capital 2028 is gebaseerd op het ethos Just. Be. Young. Dit is meer dan een slogan; het weerspiegelt onze overtuiging dat jongeren niet alleen gevraagd moeten worden, maar ook het vertrouwen verdienen om zelf leiding te nemen. Vanaf het begin is ons bid door jongeren zelf geschreven, vormgegeven en beoordeeld, en het programma is aangestuurd, mede-ontworpen of ontwikkeld op basis van input, ideeën en rechtstreeks advies van jongeren uit de hele gemeente. In totaal hebben 3.000 jongeren bijgedragen aan het LEYC-proces. Dus wanneer je leest over societal hackathons, gamified budgetworkshops, of een rooftop-festival, dan zijn dit geen voorstellen die vóór jongeren zijn bedacht, maar die samen met jongeren tot stand zijn gekomen. Jongerenparticipatie is geen toevoeging aan het bid, het vormt de kern ervan en Code Young is het middel waarmee we dit bereiken.

Dat is ook de reden waarom we een samenwerking zijn aangegaan met Tienskip, een lokale jongerenorganisatie met jarenlange ervaring, om de kloof tussen jongeren en democratie te overbruggen. Samen hebben we **Code Young** ontwikkeld: een gestructureerd kader en kwaliteitslabel voor hoogwaardige jongerenparticipatie. Code Young is niet alleen een leidraad, maar ook een instrument om jongerenparticipatie zichtbaar en transparant te maken. Het biedt een helder kader voor elke organisatie of overheid die jongeren op een rechtvaardige manier wil betrekken. Wanneer alle vier fasen zijn doorlopen, krijgt het project het Code Young-label, dat de participatieve basis geloofwaardigheid verleent. Met Code Young willen we er expliciet voor zorgen dat organisaties consequent werken aan de drie hoogste niveaus van de participatieladder van Arnstein, waar jongeren echte zeggenschap en beslissingsbevoegdheid hebben. Deze aanpak sluit aan bij de vijf pijlers van de EU Youth Test en de kernprincipes voor jongerenparticipatie die zijn ontwikkeld door de Nationale Jeugdraad (NJR). Via Code Young brengen we deze principes in de praktijk. We zijn zelf ook nog aan het leren en ontwikkelen, maar streven ernaar om Code Young in alle onderdelen van LEYC toe te passen vóór 2028.

De vier fasen van Code Young

Beginfase	Bepaal het kader waarbinnen jongeren mee kunnen doen en bepaal op welke gebieden zij betrokken zullen (en willen) zijn. Een beslissingsboom en ondersteunend materiaal worden verstrekt om dit proces te begeleiden.
Outreach-fase	Maak een plan om een diverse groep jongeren te benaderen en hun inbreng te verzamelen. Instrumenten zoals de Participatieagenda ¹ worden gebruikt om zorg te dragen voor een veelomvattende planning en inclusieve outreach (proactieve benadering).
Beslissings-fase	Een belangrijk aspect van Code Young is het betrekken van jongeren bij de daadwerkelijke besluitvorming. Om dit te ondersteunen, worden organisaties gestimuleerd om de zandloper-methode ² van Tienskip te gebruiken, waarmee participatieve besluitvorming op een effectieve en transparante manier wordt gestructureerd.
Verzekerings-fase	Deze fase richt zich op traceerbaarheid en verantwoording, waarbij jongeren duidelijk kunnen zien hoe hun inbreng beslissingen heeft beïnvloed en dat hun ideeën zijn uitgevoerd.

¹ De Participatieagenda is een overzicht van de vele evenementen en activiteiten in de gemeente Leeuwarden waar jongeren aanwezig zijn. Op deze manier zorgt het voor geschikte participatiemomenten.

² De zandloper-methode is een participatieve benadering waarbij eerst inbreng wordt verzameld van een brede en diverse groep jongeren. Deze inbreng wordt vervolgens verfijnd en gebruikt om concrete ideeën of beleid te ontwikkelen. Ten slotte worden de resultaten getoetst en verfijnd door weer terug te gaan naar een brede groep jongeren, om zo te zorgen dat ze aansluiten bij hun behoeften en perspectieven.

Code Young in de ontwikkeling van dit bid

Vanaf het begin waren we ervan overtuigd dat jongeren betrokken moesten worden bij de vormgeving van een jaar dat voor hen bedoeld is. Daarom hebben we een inclusief proces opgezet, te beginnen met een brede outreach via enquêtes, consultaties en interviews. Vervolgens werd alle input verwerkt door een kleinere groep jongeren en uitgewerkt in de verschillende versies van het bid. De concepten werden gedeeld voor feedback, en tijdens bijeenkomsten konden ideeën verder worden besproken – waarbij jongeren ook konden zien hoe hun input daadwerkelijk werd gebruikt.

Tegelijkertijd vormt Code Young de leidraad voor ons programma. Het Open Programma is een perfect voorbeeld van hoe jongeren zelf de vorm en inhoud bepalen, terwijl het Partnerprogramma organisaties uitnodigt en ondersteunt om bij te dragen aan LEYC2028, in lijn met de principes van Code Young. Het Gecureerde Programma, dat zich tot nu toe vooral richtte op het verzamelen van jongereninput, zal in de aanloop naar 2028 steeds verder groeien op de participatieladder (zie Hoofdstuk 10). Dit bid, dat samen met Code Young is ontwikkeld en het proces mede vormgeeft, is een levend voorbeeld van wat Code Young in de praktijk betekent. We blijven Code Young verder ontwikkelen terwijl het op bredere schaal wordt ingevoerd.

Ook ná het bid zal Code Young een structurele rol spelen in hoe jongerenparticipatie wordt verankerd binnen ons LEYC-programma. Het belangrijkste is dat Code Young vanaf 2027 formeel wordt geïntegreerd in gemeentelijk beleid en besluitvorming, zodat jongerenparticipatie duurzaam wordt geborgd. Vanaf 2028 zullen alle beleidsstukken die (ook) jongeren aangaan, worden ontwikkeld op basis van jongerenparticipatie volgens de principes van Code Young. Dat vormt de blijvende erfenis van ons jaar als European Youth Capital. Code Young is lokaal ontwikkeld, maar heeft een bredere betekenis: het biedt een helder en praktisch kader om waardevolle jongerenparticipatie structureel in beleid en besluitvorming te verankeren. Tijdens het EYC-jaar zullen we Code Young actief als goede praktijk delen en promoten via Europese samenwerkingsverbanden, open-source tools en “*peer learning*” (leren van en met elkaar). Het kan bijdragen aan een bredere Europese beweging van waardevolle, inclusieve jongerenparticipatie.

Leren door te doen

Hoewel jongerenparticipatie onze uitgesproken ambitie is, erkennen wij dat het bereiken van een diverse groep jongeren tijd, doorzettingsvermogen en een creatieve benadering vergt, en niet iedere poging slaat direct aan. Tijdens de voorbereidingen zijn we bijvoorbeeld overgestapt van jongeren uitnodigen om naar óns te komen, naar zélf aanwezig zijn op plekken waar zij van nature samenkomen. Deze uitdagingen zijn waardevolle lessen in een continu leerproces dat nu al onze manier van werken met jongeren versterkt. Vooruitkijkend blijft ons programma flexibel, zodat jongeren zelf invulling kunnen geven aan activiteiten en evenementen, afhankelijk van hun interesses en behoeften. Zo draait onze kandidatuur voor European Youth Capital om het versnellen van ons leerproces en het bouwen aan duurzame participatiestructuren voor de toekomst.

Soorten programma's

Voordat we ingaan op de initiatieven van ons programma als European Youth Capital, introduceren we de drie programma-types. Het Gecureerde Programma belicht de *flagship* initiatieven rond onze drie kernthema's, die rechtstreeks door LEYC2028 worden geproduceerd of samen met professionele partners via formele samenwerkingen. Het Open Programma vormt de kern van onze door jongeren geleide visie: hier worden projecten geïnitieerd én gedragen door jongeren zelf. Het Partnerprogramma nodigt organisaties die met en voor jongeren werken uit om, via Code Young, op een betekenisvolle manier jongeren te betrekken. In ruil daarvoor krijgen zij toegang tot de communicatiemiddelen, het netwerk en de zichtbaarheid van LEYC. Deze drie programmalijnen zijn samen met drie partners ontwikkeld, die nauw samenwerken met de gemeente:

- **Tienskip:** een jongerenorganisatie die de brug slaat tussen jongeren en democratie. Hun betrokkenheid richt zich op het Jongerenplatform en Code Young, die zij samen hebben ontwikkeld.
- **Keunstwurk:** een grassrootsorganisatie voor kunst en cultuur die de ontwikkeling van het Open Programma, delen van het Partnerprogramma en de totstandkoming van het bid heeft geleid.

- **Arcadia:** de organisatie die voortkomt uit Leeuwarden-Fryslân 2018, de voormalige Culturele Hoofdstad van Europa, en zich richt op de *Vitality*- en *Sense of Belonging*-flagships en onderdelen van het Partnerprogramma.

— Gecureerde Programma —

Binnen ons programma fungeren drie kerninitiatieven als het gezicht van ons jaar als European Youth Capital; de *flagships*. Elk project belichaamt de kern van een van onze thema's: *Equity*, *Sense of Belonging* en *Vitality*. Deze *flagships* worden uitgevoerd in samenwerking met een selecte groep partners die gedeeltelijke financiering ontvangen om initiatieven met een grote impact te realiseren.

Jongeren hebben al input gegeven over de vorm van deze projecten en zullen ook in de volgende fase deel uitmaken van de implementatieteams en actief meewerken aan de verdere ontwikkeling. Zo blijven de projecten flexibel en kunnen ze meegroeien met de veranderende perspectieven en behoeften van jongeren.

Flagship Equity – Jongerenplatform

De stem van jongeren op elke terp versterken

Met het kerninitiatief het Jongerenplatform geven we praktische invulling aan ons thema *Equity*: zorgen dat elke jongere in Leeuwarden wordt gezien, gehoord, serieus genomen en volledig kan participeren. Het platform verbindt de diverse groep jongeren structureel met de gemeente en zorgt dat hun ideeën in het beleid worden meegenomen.

Het platform wordt geleid door drie elkaar aanvullende jongerenorganisaties, met **Tienskip** in een voortrekkersrol. Daarnaast spelen bestaande jongerenorganisaties een belangrijke rol door hun eigen gemeenschappen aan het platform te verbinden. Ook bestaande digitale gemeenschappen, zoals LWD Next (ontstaan uit het LEYC-proces), vergroten het bereik nog verder. Op die manier verbindt het Jongerenplatform de vele 'terpen' van Leeuwarden tot één krachtig landschap van jongerenparticipatie.

In de kern is het platform een 'tweerichtingssnelweg' tussen jongeren en de gemeente:

- De gemeente kan via Code Young **jongerenperspectieven ophalen** door beleid te toetsen of specifieke vragen te stellen. De begeleidende organisaties kunnen vragenlijsten ontwikkelen of interactieve sessies organiseren, afhankelijk van wat het beste past bij hun doelgroep en het onderwerp.
- Jongeren en jongerenorganisaties kunnen **zelf onderwerpen aandragen voor de gemeentelijke agenda**. Begeleiders brengen hen in contact met de juiste gemeentelijke stakeholders of stellen taskforces samen rond thema's die jongeren belangrijk vinden of die hen direct raken. Zo kunnen jongeren formeel advies uitbrengen aan de gemeente.

Het Jongerenplatform vernieuwt het huidige systeem door jongeren in Leeuwarden op een laagdrempelige en structurele manier een **betekenisvolle stem te geven in het beleid**. Het biedt een tweerichtingskanaal tussen jongeren en de gemeente. Omdat jongeren vaak een volle agenda hebben, richt het platform zich op flexibele vormen van participatie – via bestaande organisaties, online kanalen en andere creatieve manieren – zodat meedoen niet altijd veel tijd hoeft te kosten. Door drempels te verlagen en vertrouwen op te bouwen, stimuleert het Jongerenplatform nieuwe ideeën over sectoren heen (zoals cultuur, sport, zorg en onderwijs) en maakt het jongerenparticipatie effectiever, inclusiever en duurzamer.

Daarnaast willen we in 2028 een conferentie organiseren waarin jongeren uit de taskforces van het platform ervaringen en best practices kunnen uitwisselen met leeftijdsgenoten uit andere Europese steden, in lijn met de ambitie van de Nationale Jeugdraad (NJR) om dergelijke uitwisselingen te bevorderen.

Onze belofte voor 2028 en daarna

Vanaf de start van het Jongerenplatform streven we naar een jaarlijkse groei van 30% in de invloed van jongeren op beleid en de uitvoering daarvan, deels gemeten via Code Young. Tegen 2026 willen we minstens 10 jongerenorganisaties aan het platform hebben verbonden, en het doel is om in 2027 een representatief en duurzaam Jongerenplatform te hebben dat een vaste plek krijgt binnen de gemeentelijke beleidscyclus.

Mijlpalen

- **Najaar 2025:** pilotlancering van het Jongerenplatform. Starten met het inventariseren van belangrijke thema's.

- **Voorjaar 2026:** ontwikkeling van een gezamenlijke langetermijnagenda samen met de gemeente en jongeren, gekoppeld aan de gemeenteraadsverkiezingen.
- **Eind 2026:** de eerste door jongeren geïnitieerde thema's worden formeel op de gemeentelijke agenda geplaatst; uitbreiding naar minstens 10 aangesloten organisaties.
- **2027:** het Jongerenplatform is representatief en duurzaam; jaarlijkse evaluatie van de langetermijnagenda.
- **2028:** minstens 10 thema's staan via het platform op de gemeentelijke agenda, waarvan minstens 2 rechtstreeks door jongeren zijn geïnitieerd.
- **Na 2028:** legacy: het Jongerenplatform wordt structureel in de beleidscyclus verankerd.

Flagship Sense of Belonging – The Spot(s)

Gezellige plekken tussen de terpen

The Spot(s) is het kerninitiatief binnen ons thema *Sense of Belonging*. Het draait om **fysieke plekken** waar jongeren zich thuis kunnen voelen en met elkaar kunnen verbinden – ongeacht op welke terp ze zijn opgegroeid. Leeuwarden telt 22 wijken en 35 dorpen, en overal zijn jongeren op zoek naar plekken waar ze er echt bij horen.

Via een open oproep kunnen groepen jongeren of jongerenorganisaties subsidie aanvragen om hun eigen Spot te ontwikkelen. Deze lokale 'Spots' kunnen precies zo worden ingericht als jongeren zelf willen en nodig hebben om zich ergens thuis te voelen. Zo kan het in het ene dorp een sportieve ontmoetingsplek worden, en in een andere wijk een relaxte hang-out. **Jongeren hebben de leiding**, terwijl jongerenorganisaties en de LEYC-werkorganisatie ondersteuning bieden. Daarnaast krijgen jongeren en jongerenorganisaties de kans om deel te nemen aan ERASMUS+ uitwisselingen om te leren van andere, samen met jongeren ontworpen ontmoetingsplekken in steden als Gent, Lublin en Cluj, en om de ervaringen en successen van The Spots te delen.

Naast het creëren van veilige plekken in de verschillende wijken en dorpen, vormt één centrale 'Spot' het hart van ons jaar als European Youth Capital. Deze centrale locatie – het LEYC-hoofdkwartier van 2028 – wordt dé plek waar jongeren terecht kunnen voor informatie en waar belangrijke onderdelen van het programma plaatsvinden. Zo zal hier een deel van de Skill Factory (dit wordt hierna toegelicht) worden gehuisvest en een neutrale ontmoetingsruimte waar jongeren in gesprek kunnen gaan met beleidsmakers en politici, mogelijk gemaakt door het Jongerenplatform. Bovendien wordt deze centrale Spot gezien als een creatieve speelplaats waar ruimte is voor kleinschalige evenementen die jongeren zelf organiseren – van een clubavond met dj's tot hobbyclubs.

The Spot(s) is inclusief: het verwelkomt nieuwkomers en internationale bezoekers in ons hoofdkwartier, en creëert veilige plekken voor jongeren van alle achtergronden – of het nu gaat om jongeren uit de LGBTIQ+ gemeenschap of zogeheten 'onzichtbare jongeren'. Iedereen kan zijn of haar behoeften uitspreken en samen meebouwen aan plekken die echt bij hen passen. Bovendien zorgt dit concept ervoor dat zowel stedelijke als plattelandsjongeren actief betrokken worden, wat bijdraagt aan de spreiding van activiteiten en het versterken van lokale gemeenschappen – volledig in lijn met EU Youth Goal #6. Het idee voor The Spot(s) komt voort uit een duidelijke behoefte aan jongerenplekken en werd verder uitgewerkt tijdens onze scholentour, waar jongeren hun ideale '*Chill Spots*' ontwierpen. Ze benadrukten hoe belangrijk het is om zelf mee te denken over het ontwerp en de programmering, en gaven uiteenlopende voorkeuren aan voor de inrichting van de plekken. Ook sluit dit concept aan bij het gemeentelijk beleid om 'broedplaatsen' te stimuleren – plekken waar jongeren kunnen samenkomen, werken en creëren – ingebed in het jongerenwerk in wijken en dorpen.

Onze belofte voor 2028 en daarna

In 2028 biedt The Spot(s) inclusieve plekken waar jongeren zichzelf kunnen zijn, leeftijdsgenoten ontmoeten, nieuwe vaardigheden ontwikkelen en invloed uitoefenen op beleid. De impact wordt gemeten aan de hand van participatie en feedback van jongeren zelf.

Na 2028 dienen de successen van The Spot(s) als inspiratie voor bestaande en toekomstige jongerenplekken in Leeuwarden en daarbuiten in Europa. Ons doel is dat er minimaal **15 Spots** worden gecreëerd door jongeren of jongerenorganisaties.

Mijlpalen

- **2026:** oprichting van de LEYC-werkorganisatie en vorming van een jongerenkerngroep die meewerkt aan het ontwerp van het hoofdkwartier.
- **Eind 2027:** de locatie is gereed en het gebouw wordt ingericht. Zowel jongerenorganisaties als jongeren zelf kunnen subsidie aanvragen om hun eigen *Spot* te starten.
- **2028:** de centrale *Spot* is volledig operationeel en verbonden met minimaal 10 andere Spots in wijken en dorpen.
- **Na 2028:** de ervaringen en successen van The Spot vormen de basis voor blijvende jongerenplekken in Leeuwarden en dienen als inspiratie voor andere Europese steden.

Flagship Vitality - Urban Games

Beweging tussen de terpen – met hoofd en hart

Door de stad te veranderen in één groot levend speelbord, nodigen de **Urban Games** jongeren uit om van hun terp af te komen en te gaan sporten en spelen – en zo het thema *Vitality* tot leven te brengen.

Tijdens een reeks weekenden worden straten in de stad en dorpen tijdelijk autovrij gemaakt en omgetoverd tot plekken voor sport en offline spel. Jongeren doen mee aan een groots toernooi vol verschillende sporten en spellen: van voetbal en 3x3 basketbal – die de Nederlandse olympische geest viëren, precies 100 jaar na de Olympische Spelen van Amsterdam – tot en met Friese sporten zoals fierljeppen en kaatsen.

Daarnaast zijn er tijdloze klassiekers zoals verstoppertje, tikkertje en vlaggenroof, speurtochten die uitnodigen tot speels stadsavontuur, reuzenbordspellen en verrassende flashmob-achtige activiteiten die gewone straten even omtoveren tot iets heel bijzonders. Jongeren kunnen meedoen met hun eigen team of juist nieuwe mensen leren kennen door zich bij anderen aan te sluiten

Met dit brede aanbod aan sporten en spellen brengen de Urban Games alle jongeren samen door middel van spel en beweging. Via ons Europese netwerk nodigen we internationale gasten uit om Leeuwarden te ontdekken en mee te genieten. De Urban Games zijn zo ontworpen dat ze toegankelijk en speels zijn, en stimuleren op deze manier sociale inclusie, terwijl ze nieuwe sportkansen creëren die aansluiten bij de wensen en behoeften van Leeuwarder jongeren. Daarnaast sluiten de Urban Games perfect aan bij het beleidskader Sport & Bewegen 2025–2035, dat in mei 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld en gericht is op het vergroten van sportmogelijkheden in Leeuwarden – met jongeren als een van de belangrijkste doelgroepen.

De exacte invulling wordt het komende jaar in nauwe samenwerking met jongeren, lokale sportverenigingen (ongeveer 250), studentenverenigingen, gamingclubs en sport- en gamebedrijven uitgewerkt. BV Sport, de organisatie die de gemeentelijke sportaccommodaties en buurtsportactiviteiten beheert, speelt daarbij een centrale rol in het toegankelijk en leuk maken van sport en spel voor iedereen.

Onze belofte voor 2028 en daarna

In 2028 zullen de Urban Games maar liefst **35% van de jongeren** in Leeuwarden hebben bereikt met actieve, sportieve en sociale uitdagingen. Het evenement **versterkt** niet alleen de **mentale en fysieke vitaliteit**, maar stimuleert ook samenwerking en creëert **blijvende gemeenschappen**.

Na 2028 groeien de Urban Games uit tot een vaste traditie, waarbij de netwerken en gemeenschappen die tijdens de evenementen ontstaan, een blijvend onderdeel vormen van de actieve legacy van Leeuwarden voor jongeren.

Mijlpalen

- **2026:** jongeren werken samen met partners aan de verdere ontwikkeling van het concept en de selectie van sporten en spellen.
- **Zomer 2027:** er vinden pilottoernooien en -spellen plaats om formats te testen en feedback op te halen.
- **Voorjaar & zomer 2028:** tijdens LEYC2028 verandert Leeuwarden meerdere weekenden lang in één groot levend sport- en speelveld.
- **Na 2028:** de Urban Games groeien uit tot een jaarlijkse traditie, georganiseerd door lokale partners met steun van de gemeente – om een blijvende cultuur van beweging en verbinding te stimuleren.

Ik hoopje dat LEYC2028 doaren iepenje sil foar jonge minsken om te dwaan wat se wolle en te wêzen wa't se wêze wolle." – *Esther*

Het citaat is in het Fries, omdat dit de moedertaal van Esther is. In het Nederlands betekent het: "Ik hoop dat LEYC2028 deuren zal openen voor jonge mensen zodat ze kunnen doen wat ze willen en kunnen zijn wie ze willen zijn."

— Open Programma —

Het Open Programma wordt gemaakt dóór en vóór jongeren en is in de ontwikkelingsfase nauw afgestemd op Code Young. De projecten draaien om onze drie thema's – *Equity*, *Sense of Belonging* en *Vitality* – maar zijn daar niet toe beperkt. Een project kan aansluiten bij één, twee of zelfs alle drie de thema's, met als gezamenlijk doel: jongeren de ruimte geven om gewoon jong te zijn – oftewel Just. Be. Young.

Project500

Project500 is een laagdrempelig microfinancieringsinitiatief dat € 500,00 beschikbaar stelt aan jongeren uit Leeuwarden om hun eigen ideeën te ontwikkelen, te testen en op te schalen. Dankzij een eenvoudig indieningsproces en begeleiding door een voornamelijk door jongeren geleide commissie kunnen deelnemers een kant-en-klaar project of een concept in ontwikkeling indienen. Goedgekeurde voorstellen krijgen € 500,00 om hun idee te realiseren, samen met zichtbaarheid via sociale media en een lichte evaluatie om de impact te volgen.

In mei 2025 zijn we gestart met de pilot van Project500, en we zien nu al wat jongeren kunnen bereiken. De eerste projecten omvatten Summerplays, een mini-olympische week voor jongeren die in de zomer niet op vakantie gingen; kunstgras voor een buurtvoetbalveld, een idee van een 10-jarige; en een documentaire waarin jongeren open praten over hun mentale gezondheid om het taboe te doorbreken. In december 2025 volgt een eerste uitgebreide evaluatie om de impact te meten en het model verder te verfijnen. Het doel is om in 2028 structurele financiering te realiseren, als onderdeel van de LEYC-legacy.

Doelstellingen (2026-2028):

- 600 gefinancierde projecten
- 3.700+ jongeren bereikt
- 330 posten op sociale media

Voor initiatieven die het microbudget van € 500,00 overschrijden, biedt **Project500** twee geavanceerde ondersteuningsniveaus:

- **Middelgrote Projecten:** voor personen of groepen met stevige plannen en een rechtspersoonlijkheid. Deze projecten krijgen coaching, budgettaire ondersteuning en een op maat gemaakt ontwikkelingstraject. (*Verwacht in 2028: 50 projecten*)
- **Grote Projecten:** voor initiatieven met een grote impact die in samenwerking met organisaties worden opgezet. Deze projecten worden beoordeeld door een commissie (voor 50% bestaande uit jongeren) en sluiten direct aan op de kernthema's van EYC: *Vitality*, *Sense of Belonging* en *Equity*. (*Verwacht in 2028: 10 projecten*)

Deze niveaus vormen een doorstroom naar het **Partnerprogramma** en verbinden jonge makers met blijvende kansen, structurele financiering en samenwerkingen over sectoren heen. Uit de middelgrote en grote projecten selecteren we initiatieven met een sterke internationale aantrekkingskracht of Europese link. Via onze samenwerking met het Nederlandse Erasmus+ Agentschap (Jeugd, Sport & Europees Solidariteitskorps) koppelen we ze aan Erasmus+-financiering. Zo kunnen jongeren en jongerenwerkers uitwisselingen en internationale projecten opzetten, en kunnen wij deze initiatieven onder de aandacht brengen binnen onze Europese netwerken.

Skill Factory

De Skill Factory is een door jongeren ontworpen leercentrum dat jongeren essentiële levensvaardigheden bijbrengt die in het traditionele onderwijs vaak ontbreken. Tegen 2028 zal het programma workshops aanbieden die zijn afgestemd op de echte interesses en behoeften van jongeren. De thema's en leermethoden voor deze workshops zijn gekozen op basis van een jongerenenquête en ontwikkeld volgens de zandloper-methode. Onder de jonge deelnemers bleken workshops over koken en financiële onafhankelijkheid het populairst, met een gedeelde voorkeur voor praktische en actieve leervormen. De workshops zijn bedoeld om zelfstandigheid, persoonlijke ontwikkeling en creativiteit te stimuleren, en draaien rond vijf kernthema's:

- **Koken en Cultuur:** van basistechnieken en budgetvriendelijke maaltijden tot het ontdekken van wereldkeukens en duurzame voedselkeuzes, met gezamenlijke maaltijden om culturen te verbinden en gemeenschapsgevoel te versterken.
- **Financiën en Toekomst:** workshops over budgetteren, belastingen en omgaan met financiële stress, aangevuld met belangrijke levensvaardigheden zoals het opstellen van een cv, solliciteren en inzicht krijgen in verzekeringen. Gamified opdrachten en realistische scenario's maken het leren boeiend en praktisch.
- **Levensvaardigheden en Duurzaamheid:** zelfstandigheidsvaardigheden met een duurzame mindset. Sessies omvatten doe-het-zelf huisonderhoud, fietsreparatie, upcycling en leven met zo min mogelijk afval.
- **Creativiteit en Technologie:** workshops die digitale vaardigheden en creatieve expressie ontwikkelen, met aandacht voor veilig online gedrag, storytelling, video-editing, muziekproductie en contentcreatie.
- **Burgerschap en Participatie:** inzicht in lokaal en Europees bestuur en leren hoe je kunt deelnemen aan besluitvorming via jongerenraden, democratische processen en programma's zoals Erasmus+ en het Europees Jeugdparlement.

Om de workshops ook formeel te erkennen, zullen deelnemende instellingen de leerresultaten officieel bevestigen. Zo kunnen jongeren hun opgedane kennis documenteren — vergelijkbaar met het **Youthpass-certificaat** van Europese jongerenprogramma's — wat hun cv duidelijke meerwaarde geeft. Deze aanpak sluit aan bij de **European Skills Agenda** en ondersteunt de doelstellingen van het initiatief *Union of Skills* door levensvaardigheden, werk en actief burgerschap op een toekomstgerichte en inclusieve manier te bevorderen.

Openings- en afsluitingsfestivals

We starten en sluiten ons LEYC-jaar af met grote festivals. Die festivalsfeer sluit aan bij een duidelijke wens van jongeren en werd al deels verkend tijdens onze scholentour. Daar gaven ze aan dat festivals betaalbaar of gratis moeten zijn om voor iedereen toegankelijk te blijven, en dat ze een mix willen van bekende artiesten en lokaal talent. Deze ideeën worden in de voorbereidingsfase samen met jongeren verder uitgewerkt.

— Partnerprogramma —

Het Partnerprogramma bundelt de ingediende projecten van organisaties die met en voor jongeren werken. Centraal staat een *community of practice*, waar alle deelnemende partners samenkomen met jongerenorganisaties en experts om kennis en methodes rond jongerenparticipatie, medeverantwoordelijkheid en communicatie uit te wisselen. Via samenwerkingen met onze partners — het Nederlandse Erasmus+ Agentschap en EuropaPact Friesland (een regionale non-profitorganisatie voor Europese projectondersteuning) — krijgen partners toegang tot een Europees netwerk en financieringsmogelijkheden. Deze leeromgeving versterkt de capaciteit van organisaties en stimuleert een cultuur van samenwerking, ook voor organisaties die weinig ervaring hebben met jongerenparticipatie.

Voorbeelden van projecten:

Combinatie van Equity, Sense of Belonging & Vitality

Active Citizen Compass (Erasmus+): een zelfevaluatietool die is ontwikkeld binnen een Erasmus+-project met zes Europese universiteiten en vijf middelbare scholen. Het hulpmiddel ondersteunt jongeren en docenten bij het versterken van actief burgerschap. Via dialoog, reflectie en gezamenlijke projecten bevordert het kritisch denken, inclusie en een sterk gevoel van verbondenheid. Zo stimuleert het jongeren om zich sociaal, mentaal en fysiek in te zetten als change-makers binnen hun eigen gemeenschap.

Partners in Leeuwarden: Impulse Leeuwarden, OSG Piter Jelles. Focus: Jongeren in de stad en op het platteland

Fryslân Bloeit Young: versterkt de positie van jongeren in Friese dorpen en wijken door ze zelf duurzame projecten te laten leiden — van biodiversiteit en gezondheid tot lokale cultuur en energie. Het initiatief loopt sinds 2023 en zal zich in de periode **2026–2028** nog sterker richten op het stimuleren van jong leiderschap en het geven van echte invloed aan jongeren bij het vormgeven van een duurzame toekomst voor hun gemeenschap. *Partner: Netwerk Duurzame Gemeenschappen, samen met tal van dorpen en hun lokale gemeenschappen. Focus: Jongeren in de stad en op het platteland*

Gericht op Equity

Futuremakers: is een jaarlijkse carrièrebeurs die (internationale) studenten van 12 tot 24 jaar in contact brengt met bedrijven in de bakkerij- en zoetwarenssector voor studie-, stage- en werkmogelijkheden. Tijdens het evenement presenteren 25–30 bedrijven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties de inclusieve en gezonde werkcultuur binnen de sector. De beurs wordt door en voor jongeren georganiseerd en wil hen inspireren om een toekomst in de wereld van brood en zoetwaren te verkennen.

Partner: Bakery Sweets Center. Focus: Jongeren in de stad en op het platteland

The Green Business Challenge: een reeks van 33 hackathons waarin 1.500 jongeren worden uitgedaagd om hun Design Thinking-vaardigheden te versterken en echte maatschappelijke vraagstukken aan te pakken — met de nadruk op duurzaamheid, maar ook met aandacht voor bredere maatschappelijke thema's.

Partner: Brain Fuel. Focus: Alle doelgroepen

Working Together – Speaking Together in Fryslân: jongeren met een migratieachtergrond volgen een taalstage van 12 tot 20 weken bij regionale bedrijven, met begeleiding van een taal- en werkcoach. Zo verbeteren ze hun praktische taalvaardigheid en werkervaring, vergroten ze hun kans op werk en kunnen ze volwaardig meedoen aan de Friese samenleving.

Partners: Friese gemeenten en 100 regionale werkgevers uit het mkb. Focus: Nieuwkomers

Combinatie van Equity & Sense of Belonging

Quiet Young: ontwikkelt een jongerenafdeling binnen de Quiet-gemeenschap, die jongeren in armoedesituaties gratis toegang biedt tot diensten, ervaringen en sociale netwerken.

Partner: Quiet Leeuwarden. Focus: Jongeren die in armoede leven

Youth Take the Stage: een stadsbreed initiatief dat culturele instellingen openstelt voor de stem, ideeën en het leiderschap van een nieuwe generatie. Vanuit theater De Harmonie werken jongeren mee aan programmering, strategie en publieksbetrokkenheid bij diverse culturele organisaties in Leeuwarden. Zo ontstaat ruimte voor door jongeren gedreven vernieuwing in het hart van het culturele leven van de stad.

Partners: De Harmonie, lokale culturele organisaties. Focus: Jongeren in de stad en op het platteland, Nieuwkomers en Jongeren in kwetsbare situaties

Gericht op Sense of Belonging

MOVE/SAVE: MOVE is een internationaal jongerenuitwisselingsproject dat jongeren uit Friesland in contact brengt met leeftijdsgenoten in plattelandsgebieden in Servië, Litouwen en Kroatië. Via grensoverschrijdende ontmoetingen verkent MOVE thema's zoals de vitaliteit van plattelandsgebieden, intercultureel leren en samenwerking op creatief gebied. Deelnemers nemen deel aan intensieve ervaringen die wederzijds begrip, persoonlijke ontwikkeling en een gedeelde visie op een levendige plattelandstoekomst bevorderen. MOVE wordt gefinancierd door Creative Europe en Erasmus+ en biedt jongeren de middelen om ideeën te vormen over inclusievere en duurzamere plattelandsgemeenschappen in heel Europa en deze vorm te geven.

Partners: dorpen in Servië, Litouwen, Kroatië en Friesland. Focus: Jongeren in de stad en op het platteland

Combinatie van Sense of Belonging & Vitality

Atelier Sociaal Domein: in deze leergemeenschap werken studenten aan oplossingen tegen eenzaamheid onder jongeren. Studenten uit verschillende opleidingen — van mbo tot hbo en master — onderzoeken hoe ontmoetingsplekken en ondersteunende netwerken in Leeuwarden en Friesland betekenisvol kunnen zijn. Het onderzoek wordt bepaald door de stem en behoeften van jongeren zelf, met aandacht voor wat hen helpt zich gezien, gewaardeerd en verbonden te voelen. Een belangrijk aspect is dat de studenten via peer-to-peer gesprekken echte inzichten blootleggen en nieuwe ideeën genereren voor duurzame verandering.

Partner: NHL Stenden. Focus: 'Onzichtbare' jongeren (verbonden aan het kerninitiatief The Spot(s))

Serious Game: The Serious Game over mentale gezondheid is ontwikkeld voor studenten van 16 tot 22 jaar in het voortgezet (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Het spel sluit aan bij de thema's *Vitality* en *Sense of Belonging*, en biedt een veilige en aansprekende manier om mentale gezondheid bespreekbaar te maken. Tijdens het spel leren jongeren al doende — ze maken keuzes en overwinnen uitdagingen die echte situaties weerspiegelen, vaak zonder dat ze doorhebben dat ze aan het leren zijn. Na elke spelsessie volgt een begeleid gesprek waarin de ervaringen uit het spel worden omgezet in reflectie, dialoog en bewustwording.

Partner: Firda. Focus: Alle doelgroepen

Night Vision: Night Vision is een samenwerkingsverband van diverse jonge artistieke collectieven die 's nachts culturele programma's organiseren. Samen pleiten ze voor een inclusiever nachtbeleid in Leeuwarden, om de stad aantrekkelijker te maken en jongeren meer te betrekken. We organiseren een publieke nachtbijeenkomst met de gemeenteraad, waarin jongeren en beleidsmakers samen werken aan een gezamenlijke visie op het nachtleven.

Partners: Leeuwarden Night Collective, Gemeente Leeuwarden. Focus: Jongeren in kwetsbare situaties

Gericht op Vitality

Mind Power: Mind Power is een initiatief dat tot doel heeft de psychische gezondheid te verbeteren door middel van sport. Het is opgericht door Berber Swart, een 28-jarige sport enthousiasteling van het Internationaal Olympisch Comité. Haar aanpak is gebaseerd op Olympische waarden en positieve psychologie. Momenteel leidt ze jongerenwerkers en sportcoaches op tot Mind Power-coaches, waarbij ze zich richt op zowel sport als psychische gezondheid binnen de schoolomgeving. Haar doel is om jongeren te bereiken voordat ze in de jeugdzorg terechtkomen door een preventieve aanpak te hanteren.

Partners: BV Sport. Gericht op jongeren in kwetsbare situaties

8. Management

Het doel van de gemeente voor LEYC2028 is om jongeren een leidende rol te geven in hun toekomst. Alle jongeren die verbonden zijn met Leeuwarden zijn welkom om deel te nemen, als vrijwilliger, via deelname of door te werken binnen de werkorganisatie voor LEYC. Professionele partners worden aangemoedigd hun bijdrage aan het LEYC-programma te ontwikkelen met jongeren in een leidende rol, volgens Code Young, en ondersteund door ervaren organisaties. LEYC staat momenteel in contact met - of benadert actief - meer dan 155 op jongeren gerichte organisaties, steden en programma's, waarvan 100 officiële partner zijn en een steunbetuiging hebben ingediend.

Tijdens het bid-proces vormde het coördinatieteam de drijvende kracht achter alle activiteiten. Maar liefst 60% van de teamleden waren professionals jonger dan 35 jaar.

Bestuursstructuur

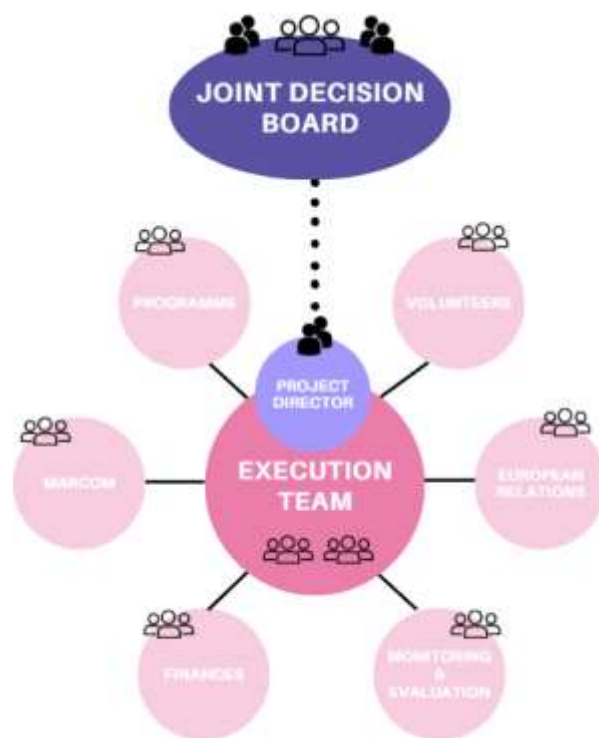
De kern van het bestuur van LEYC bestaat uit een door jongeren geleide werkorganisatie, ondersteund door partners en de gemeente (die de uiteindelijke politieke en administratieve verantwoordelijkheid draagt).

Gezamenlijke Besluitvormingsraad

De Gezamenlijke Besluitvormingsraad (Joint Decision Board) vormt de strategische kern van LEYC, en bestaat uit zeven leden: twee gemeentelijke besluitvormers en vijf jongeren, afkomstig van ofwel onze belangrijkste samenwerkende partners, ofwel de jongerensector binnen Leeuwarden. Alle leden hebben hetzelfde stemrecht. **Verantwoordelijkheden:** strategische besluitvorming, koers bepalen, risico's beheren en problemen oplossen.

Projectdirecteur: de projectdirecteur (project director) wordt aangesteld door de gemeente en zorgt voor afstemming met de strategische doelstellingen. De projectdirecteur werkt samen met een jonge professional in een mentor-leerling-relatie.

Verantwoordelijkheden: leiderschap, bestuur en stakeholdermanagement. Toezicht op de begroting en de middelen, risicobeheer en het monitoren van de prestaties op programmaniveau in samenwerking met het Uitvoeringsteam. Fungeert als centrale schakel tussen alle partners en het Europees Jeugdforum. Zorgt in het algemeen voor samenhang in het hele LEYC 2028-programma.

Uitvoeringsteam en subteams:

Ontwikkeling, uitvoering en legacy van het programma zijn georganiseerd in zes teams met specifieke verantwoordelijkheden. Elk team bestaat uit jonge professionals en werkt volgens een mentor-leerling-structuur:

- **Vrijwilligers** – dit team coördineert lokale en internationale vrijwilligers die deelnemen aan LEYC. Internationale vrijwilligers kunnen ook lid zijn van dit team. De belangrijkste wervingsronde voor vrijwilligers vindt plaats medio 2027, waarbij internationale vrijwilligers zich kunnen aansluiten via het *European Solidarity Corps*.
- **Programma** – houdt toezicht op en/of beheert alle projecten binnen het programma, waaronder de kerninitiatieven, het jongeren netwerk en de projecten uit het open programma.
- **Marketing & Communicatie (MarCom)** – verantwoordelijk voor lokale en Europese zichtbaarheid, communicatie en promotie. Binnen dit team fungeren drie jongeren als verslaggevers ter plaatse; zij vormen het gezicht van MarCom in de sociale media.
- **Financiën** – houdt toezicht op de budgetten en de financiële planning.
- **Monitoring & Evaluatie** – volgt de KPI's, evalueert projecten en monitort de implementatie van Code Young.
- **Europese Relaties** – versterkt de Europese samenwerkingen en vernieuwt het NEYC-netwerk (zoals later in dit hoofdstuk toegelicht).

Uit elk subteam vertegenwoordigt één jonge medewerker zijn of haar team in het Uitvoeringsteam. Dit team, onder leiding van de Projectdirecteur en een leerling, fungeert als het centrale coördinatieorgaan en zorgt voor samenhang, goede communicatie en een vlotte samenwerking tussen alle subteams.

Leiding door jongeren

Om betekenisvolle jongerenparticipatie te waarborgen, hanteren we Code Young. Dat betekent dat elke leidinggevende rol wordt vervuld door een jongere, of is ingericht volgens een mentor-leerling-structuur. In dit tandemmodel wordt een jonge leider (de leerling) begeleid door een ervaren professional (de mentor), die kennis en verantwoordelijkheid overdraagt. Via een duidelijk traject van meelopen, gedeelde

verantwoordelijkheid en uiteindelijk volledige overdracht, zorgen we ervoor dat een nieuwe generatie leiders klaarstaat om onze stad vorm te geven.

Ecosysteem voor jongeren

Met LEYC willen we een ecosysteem voor jongeren creëren dat jongerenplatforms en -organisaties met elkaar verbindt op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau. Hoewel er al samenwerkingsverbanden bestaan met enkele lokale en regionale initiatieven, is het onze ambitie om deze banden te versterken en de huidige versnippering binnen jongerenstructuren te verminderen. We willen, zoals vermeld in onze motivatie, “de terpen verbinden”.

- **Lokaal** – lokale initiatieven met elkaar verbinden om een lokaal ecosysteem voor jongeren te vormen, en dit koppelen aan Europese netwerken en initiatieven.
- **Regionaal** – meer partnerschappen aangaan met regionale en nationale organisaties, zoals de NJR (Nationale Jeugdraad). Zo richt de NJR zich de komende jaren nadrukkelijker op verbindingen met jongeren in landelijke en regionale gebieden.
- **Europees** – de samenwerking versterken met organisaties die lid zijn van het European Youth Forum, oud-deelnemers van eerdere European Youth Capitals en internationale jongeren-netwerken. Zo zijn er al contacten gelegd met steden als Gent en Lublin, en hebben uitwisselingen plaatsgevonden waarbij jongeren konden reizen en leren. We willen dit verder uitbouwen door het NEYC-netwerk (alumni van European Youth Capitals) nieuw leven in te blazen. Dit netwerk zal ook de Europese uitwisseling tussen lokale jongerenraden versterken – één van de doelstellingen van de NJR.

Om deze verbindingen zichtbaar en duurzaam te maken, ontwikkelen we tegen 2027 een visuele samenwerkingskaart van jongerengerichte organisaties. Deze kaart laat zien welke partners actief zijn, waar ze zich bevinden en hoe ze samenwerken. De kaart vormt een levende legacy-tool (zie hoofdstuk 12), die meegroeit met het zich ontwikkelende ecosysteem en tijdelijke samenwerkingen helpt uitgroeien tot langdurige samenwerkingsverbanden.

Inclusieve participatie

Om de inclusie van kansarme en gemarginaliseerde jongeren te waarborgen, werkt LEYC samen met vertrouwde partners, LEYC werkt samen met partners die een bewezen staat van dienst hebben in het bereiken van specifieke doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn Buurtbazen en Buurtsportcoaches, die stevig verankerd zijn in lokale gemeenschappen en persoonlijk contact hebben met kwetsbare jongeren. Zoals blijkt uit de steunbrieven, bouwt LEYC aan een breed en divers netwerk van organisaties, elk met sterke banden met hun eigen gemeenschap. Dit netwerk varieert van jongeren- en welzijnsorganisaties tot onderwijsinstellingen en partners op het gebied van mentale gezondheid en maatschappelijke ondersteuning. Deze partners zijn essentieel om ondervertegenwoordigde groepen te bereiken en hun betrokkenheid bij het programma en de bestuursstructuren te waarborgen. Wij denken dat persoonlijk contact via een vertrouwde organisatie de sleutel is tot het bereiken van gemarginaliseerde groepen. Projecten die deze gemeenschappen actief betrekken, krijgen daarom prioriteit bij het toekennen van ondersteuning.

Naast deze partnergerichte aanpak zorgen we ook voor rechtstreekse, grassroots participatie via *LWD Next*: een open community waar elke jongere kan meedoen aan het jaar van de European Youth Capital. Deze diverse groep jongeren geeft actief vorm aan het programma door ideeën aan te dragen, samen te werken met partners, initiatieven mede te ontwikkelen, advies te geven over belangrijke thema's en te stemmen over programmacomponenten. *LWD Next* fungeert als een klankbord in real time, met een WhatsApp-groep als laagdrempelig toegangspunt en als centraal platform voor blijvende betrokkenheid. Zo garanderen we dat alle jongeren, niet alleen degenen die al via organisaties zijn aangesloten, een plek aan tafel hebben.

Samenwerking met voormalige en toekomstige EYC's

Leeuwarden streeft ernaar om nu en in de toekomst actief goede praktijken met andere European Youth Capitals uit te wisselen. Het doel is om de participatie van jongeren in het lokale bestuur en de stedelijke ontwikkeling gezamenlijk te versterken. Dit omvat het organiseren en hosten van studiebezoeken – waarmee

al een begin is gemaakt – en deelname aan Europese samenwerkingsprojecten die wederzijds leren en invloed op de lange termijn bevorderen. Belangrijke voorbeelden zijn:

- **Jongerenuitwisselingen:** in samenwerking met voormalige en toekomstige European Youth Capitals zoals Lublin (Polen), Gent (België) en Parma (Italië) hebben tussen juni en september 2025 internationale uitwisselingsbezoeken voor jongeren plaatsgevonden. Tijdens deze reizen nodigde LEYC jongeren uit Leeuwarden uit om in andere Europese steden te ontdekken hoe jongerenparticipatie daar wordt vormgegeven. Deze bezoeken inspireerden lokaal beleid en stimuleerden samenwerking en uitwisseling tussen jongeren, gemeentemedewerkers en leden van het kernteam. Onze reis naar Parma heeft inmiddels geleid tot een nieuwe jongerenuitwisseling: **Bring Europe Home**, die in het voorjaar van 2026 plaatsvindt en zich richt op jongeren uit kandidaat-EYCs die actief zijn in hun eigen gemeenschap.
- **CERV Child Programme: City Next – Up To You(th):** in samenwerking met de stad Gent (België) is een voorstel ingediend dat gericht is op het betrekken van 12- tot 15-jarigen bij het samen creëren van de "stad van de toekomst". Speciale aandacht werd besteed aan inclusieve participatie, met name door jongeren uit het speciaal onderwijs of met een nieuwkomersachtergrond.
- **URBACT Transfer Network**
Leeuwarden heeft zich aangemeld voor deelname aan een Transfer Network over burgerbegrotingen voor jongeren, geïnspireerd door het EYC 2015-model van Cluj-Napoca, samen met steden zoals Veszprém (Hongarije), Bielsko-Biala (Polen), Valongo (Portugal) en Piacenza (Italië).
- **NEYC opnieuw opstarten:** het European Youth Capital-netwerk wordt in 2028 door LEYC nieuw leven ingeblazen met een speciaal evenement, zodat voormalige titelsteden kunnen blijven groeien, kennis uitwisselen en van elkaar leren.

Coördinatie met het Europees Jeugdforum

In overeenstemming met de voorwaarden en verwachtingen van het Europees Jeugdforum stelt LEYC voor om gezamenlijke planningsworkshops te organiseren om gezamenlijk doelstellingen, tijdschema's en wederzijdse verwachtingen te ontwikkelen. Deze samenwerking in een vroeg stadium zal helpen om een gezamenlijke visie te ontwikkelen en de rollen en verantwoordelijkheden duidelijk te definiëren.

Om te zorgen voor voortdurende afstemming worden gestructureerde coördinatievergaderingen gehouden: tweewekelijks tijdens de voorbereidingsfase, maandelijks tijdens de implementatie en na afloop van het project voor evaluatie en reflectie.

De projectdirecteur is de primaire contactpersoon voor contact met het *Europees Jeugdforum*. Dit garandeert consistente communicatie, tijdige updates en afstemming op de gezamenlijke doelstellingen in alle fasen van het project.

9. Communicatie en outreach

Visie en kernboodschap

De communicatiestrategie van LEYC is gebaseerd op een sterke overtuiging: elke jongere verdient het om gewoon jong te zijn, oftewel **“Just.Be.Young”**, zonder druk, oordeel of beperking. Dit is een oproep tot ruimte, zelfexpressie en vertrouwen. De publieksgerichte oproep luidt: **Own Your Spot!**

Campagne in twee fasen: opbouwen en erbij horen (*belonging*)

Fase 1: De beweging opbouwen (2024-2027)

In deze brede voorbereidingsfase groeit de communicatie gestaag in omvang en bereik. De focus ligt tijdens de gehele fase op co-creatie, zichtbaarheid en het opbouwen van momentum om een door jongeren gedreven beweging richting 2028 te versterken. Jongeren worden bereikt via een aanpak die draait om relaties: we zoeken hen op waar ze zich van nature bevinden — op school, in jongerencentra, dorpen, bij sportclubs en festivals — én online via WhatsApp-groepen, polls en sociale media.

We vergroten dit bereik via netwerkpartners, zoals scholen (via burgerschapslessen), jongerenwerkers, de NJR, dorpsverenigingen, lokale media, zakelijke partners en de NEYC. Elke partner ontvangt een compacte toolkit (met kant-en-klare posts en een QR-code met unieke trackinglink) om de impact te meten.

Naarmate 2028 dichterbij komt, breiden we onze communicatie stap voor stap verder uit, zodat iedereen in Leeuwarden, Fryslân, Nederland en zelfs Europa op de hoogte is van ons definitieve programma, dat we 100 dagen voor 2028 lanceren.

Belangrijke elementen:

- Door jongeren gecreëerde content (Instagram, TikTok, evenementen)
- Regelmatige betrokkenheid in persoon, zoals Project500
- Activering van partners op scholen, in dorpen en in jongerenruimtes
- Strategische storytelling die Leeuwarden positioneert als een symbool van mogelijkheden voor kleinere Europese steden
- Gastlessen op middelbare scholen en mbo's binnen het vak burgerschapsvorming, een wettelijke verplichting in Nederland. Zo wordt de inhoud van LEYC rechtstreeks in het klaslokaal geïntegreerd en stimuleren we actief democratisch burgerschap.
- Een communicatietaskforce (promotieteam) bestaande uit betaalde leden die helpen om jongeren te informeren over het traject van Leeuwarden naar de EYC-titel en mogelijkheden bieden om mee te doen met de ontwikkeling van het programma.
- Het opzetten van een communicatienetwerk met regionale, nationale en internationale mediapartners.

Fase 2: het EYC-jaar (2028)

2028 is het hoogtepunt van alle inspanningen: een jaar van ervaring, actie en internationale uitwisseling.

Belangrijke elementen:

- Goed zichtbare campagnes die laten zien wat gewoon jong zijn, oftewel *Just.Be.Young* in Leeuwarden betekent.
- Grensoverschrijdende storytelling: in samenwerking met EYC-steden, Europese jongerenorganisaties en mobiliteitsprogramma's (Erasmus+, European Solidarity Corps, DiscoverEU) delen jonge deelnemers hun uitwisselingservaringen via reels, blogs en takeovers. Zo inspireren ze leeftijdsgenoten en versterken ze Europese relaties.
- Lokale campagnes rond de drie kernthema's, geleid door jeugdambassadeurs.
- Het MarCom-team bestaat uit jonge reporters, communicatieprofessionals, internationale verbindende relaties en mediapartners.
- Het opzetten van een communicatienetwerk met regionale, nationale en internationale mediapartners.

Doelgroepen en kernboodschappen

De belangrijkste doelgroep bestaat uit jongeren van 12 tot 35 jaar in Leeuwarden en de omliggende regio. LEYC erkent de diversiteit binnen deze groep en stemt zijn boodschappen daarop af:

- **12-15 jaar:** deze groep wordt bereikt via scholen, jeugdcentra en evenementen. Focus: verbondenheid en creativiteit. Toon: speels, visueel, inspirerend. Kanalen: TikTok, Instagram
- **16-21:** balancerend tussen school en parttime werk. Focus: real-life action, vrijheid, zichtbaarheid en kansen. Kanalen: TikTok, Instagram
- **22-35 jaar:** vaak studerend, werkend of een gezin aan het stichten. Focus: leiderschap, medeverantwoordelijkheid en impact. Kanalen: LinkedIn, WhatsApp, rechtstreekse betrokkenheid bij projecten.

Naast jongeren zelf zijn ook professionals die met jongeren werken, inwoners en ondernemers uit de regio essentieel voor het succes en de legacy van LEYC2028.

Niveau	Doelgroep	Kernboodschap
Lokaal	Jongeren (12-35) uit de stad en de dorpen, professionals die met jongeren werken, en inwoners	"Dit is jouw stad. Claim je ruimte. Own Your Spot."
Regionaal	Jongeren in Friesland, professionals die met jongeren werken, inwoners en ondernemers	"Jonge stemmen vormen Friesland — ruimte geven is betekenis geven."

Nationaal	Ministeries, pers, jongerenorganisaties	“Leeuwarden is een model voor jongerenparticipatie in regionaal Europa.”
Europees	Jongeren, leeftijdgenoten EYC, jury, netwerken	“Just. Be. Young. Een oproep tot vrijheid, gelijkheid en verbinding.”

Middelen, inclusie en taal

Door jongeren bepaalde content staat centraal in onze strategie en wordt door de promotie- en redactieteams geproduceerd via:

- **Online:** Instagram, TikTok, WhatsApp-groepen, reels, korte video's, digitale storytelling, lokale influencers en de LEYC website.
- **Offline:** evenementen, flyers, stickers, narrowcasting, scholen, jeugdcentra en partnernetwerken.

We geven prioriteit aan inclusie door samenwerking met scholen, maatschappelijke organisaties en bewezen lokale initiatieven, gericht op jongeren. De persoonlijke contacten en bestaande netwerken van deze partners zijn essentieel om ondervertegenwoordigde jongeren te bereiken. Zij brengen geloofwaardigheid mee en hebben rechtstreeks toegang tot hun eigen gemeenschappen. Daarnaast zijn alle formats laagdrempelig, meertalig (Nederlands, Fries, Engels), op B1-niveau en voorzien van ondertiteling en alt-tekst.

Organisatie en duurzaamheid

De coördinatie ligt bij het MarCom-team, bestaande uit (jonge) communicatieprofessionals en stagiairs (leerlingen). Maatregelen om de duurzaamheid te waarborgen zijn:

- Langetermijnintegratie van LEYC-waarden in communicatie over beleid en praktijk
- Herbruikbare, recyclebare materialen en sjablonen
- Gebruik van online materialen in plaats van drukwerk, waar mogelijk
- Nadruk op openbaar/gezamenlijk vervoer tijdens outreach-activiteiten.

Na toekenning van de titel zal het officiële EYC-logo volledig in onze visuele identiteit worden geïntegreerd. Het huidige, door jongeren mede-ontworpen logo is flexibel en klaar, zodat EYC-branding op alle platforms en in alle materialen kan worden opgenomen.

Monitoring & evaluatie

Outreach en betrokkenheid worden gemonitord via een dashboard dat UTM/QR-gegevens, social analytics, websitebezoeken, eventscans, inclusie, partneractivatie en partnerrapportages combineert. Er zijn KPI's vastgesteld voor:

- Jongeren-outreach: ≥60% van de jongeren in Leeuwarden bereikt in 2027-2028
- Betrokkenheid: ≥12% van de bereikte jongeren neemt actief deel (via een poll, DM, aanmelding of aanwezigheid bij een event)

Momentum & legacy

LEYC is meer dan een eenjarig evenement; het is een platform waar jongereninitiatieven en -stemmen blijvend zichtbaar worden gemaakt. De belangrijkste LEYC-kanalen (onze socialemidiaplatforms, WhatsApp-community en de LEYC-website) blijven actief om jongerenprojecten, -beleid en kansen te delen.

Als onderdeel van de legacy maken de jonge verslaggevers van ons MarCom-team een lookbook en een film waarin de hoogtepunten van 2028 worden vastgelegd. Ze laten projecten, verhalen en ervaringen zien en vormen een blijvende bron van inspiratie voor anderen.

10. Voorbereiding op het EYC-jaar

Routekaart en belangrijke stappen

Onze voorbereiding op Leeuwarden European Youth Capital 2028 volgt een duidelijk stappenplan in vier fasen:

1. **Verkenningfase** (Q1 – Q3 2026): samen met jongeren worden proefprojecten en prototypes ontwikkeld om benaderingen te testen, te leren wat werkt en instellingen aan te moedigen om beslissingsbevoegdheid te delen. Mijlpalen omvatten pilots en eerste feedbackcycli.
2. **Activering & uitbreiding** (Q4 2026 – Q1 2027): succesvolle proefprojecten worden opgeschaald naar meer gemeenschappen, de betrokkenheid van jongeren wordt lokaal en internationaal verbreed en de resultaten worden onder de aandacht gebracht om momentum te creëren. Mijlpalen omvatten opgeschaalde initiatieven en publieksgerichte zichtbaarheidscampagnes.
3. **Integratie & duurzaamheid** (Q2 – Q3 2027): jongerenparticipatie wordt structureel verankerd in bestuursstructuren, ondersteund door nieuwe rollen en verantwoordingsmechanismen. Richtlijnen, trainingsmodules en beleidsaanbevelingen worden geformaliseerd. Mijlpalen omvatten de formele verankering in beleid en de lancering van grote voorbereidende evenementen.
4. **Verwachtingen ontwikkelen en laatste voorbereidingen** (Q4 2027): communicatiecampagnes vergroten de bekendheid in Leeuwarden, Fryslân, Nederland en Europa. Het programma, dat 100 dagen voor het openingsevenement wordt gelanceerd, vormt het startsein voor een intensieve communicatiecampagne, parallel aan de afronding van de laatste logistieke en operationele voorbereidingen.

Mijlpalen en te leveren resultaten

Deze verschillende fasen worden ondersteund door drie parallelle ontwikkelingslijnen die ervoor zorgen dat alles in 2028 klaar is:

- **Capaciteitsopbouw in de jongerensector:** van bijeenkomsten in een vroeg stadium tot een sterk, onafhankelijk netwerk na 2028.
- **Capaciteitsopbouw van de werkorganisatie:** van een klein kernteam naar een volledige structuur met geïntegreerd jongerenleiderschap.
- **Programmaontwikkeling:** van het verzamelen van ideeën tot een door jongeren geleid programma dat klaar is voor lancering.

De volgende tabel brengt deze lijnen samen en belicht concrete mijlpalen en resultaten.

Tijdslijn van mijlpalen en te leveren resultaten

Jaar	Capaciteitsopbouw in de jeugdsector	Capaciteitsopbouw van de werkorganisatie	Programmaontwikkeling
2024-2025	Eerste bijeenkomsten met jongerenorganisaties en studentengroepen: introductie LEYC, Code Young en EU-financiering	Een kernteam wordt gevormd met jongeren en deskundigen van vier partners.	- Ideeën van jongeren en partners worden verzameld. - Een longlist met programma-ideeën wordt opgesteld.
2025	- Door Tienskip geleide sessies met jongerenorganisaties. - Start van netwerkopbouw. - Bezoeken aan voormalige EYC's leggen de basis voor de herstart van het European Youth Capitals Alumni Network (NEYC).	Jongeren worden ingehuurd voor betaalde functies: promotieteam, redacteurs, ontwerper, schoolambassadeur, Project500-pilotteam (>50% jongeren)	- Besluitvorming geleid door jongeren. - Een shortlist met programma-ideeën wordt opgesteld. - Bid 3 wordt ingediend.

2026	• Voortzetting van bijeenkomsten. • Vanaf november: focus op samenwerkingsverbanden en projectontwikkeling.	• LEYC-organisatie opgericht. • Jongerenleiderschap geïntegreerd via een mentor-leerlingstructuur. • Projectontwikkeling en versterking van de jeugdsector.	• Projecten gaan de ontwikkelingsfase in. • Programmaplannen definitief vastgesteld. • Community of Practice gaat van start.
2027	• mei: Projecten voor de jongerensector geselecteerd. • oktober: Grote netwerkbijeenkomst met leersessies. • Visuele samenwerkingskaart gemaakt • Uitnodiging aan NEYC-leden om het netwerk opnieuw op te starten	• Het team wordt uitgebreid met projectleiders en vrijwilligers. • Samenwerking met scholen. • Internationale oproep voor vrijwilligers.	• Definitieve selectie en begroting. • Productie gaat van start. • Door jongeren geleide monitoring.
2028	• april: Stadsbreed evenement voor jongeren. • Jongerenagenda opgesteld in samenwerking met de gemeente.	• Internationaal evenement voor NEYC	• LEYC-evenementen gelanceerd. • Voortdurende monitoring en praktijkgemeenschap.
2029	• Netwerk jeugdsector functioneert onafhankelijk. • mei: gemeente neemt facilitering over. • NEYC is actief	• Organisatie wordt kleiner • Legacy-planning; blijft minimaal 2 jaar actief om structurele verandering te ondersteunen en tijd te geven om deze in de gemeente te verankeren.	• Door jongeren geleide evaluatie middels een gestructureerde methodologie.

Deze gefaseerde en samenhangende aanpak zorgt ervoor dat zowel de werkorganisatie als de jeugdsector een betekenisvolle rol vervullen tijdens het EYC-jaar en een duurzame legacy achterlaten op lokaal, nationaal en Europees niveau.

11. Evaluatie

Jongeren staan centraal in ons evaluatieproces. De evaluatie combineert kwantitatieve data met kwalitatieve inzichten om zowel meetbare resultaten als persoonlijke ervaringen in beeld te brengen. Storytelling staat daarbij centraal: getuigenissen, casestudy's en door jongeren zelf gemaakte content laten de impact zien en geven de verhalen meer diepgang. Het evaluatiekader is opgebouwd rond onze hoofdthema's en volgt een heldere logische structuur die deze thema's verbindt met KPI's, activiteiten, impact en legacy.

Methoden en timing

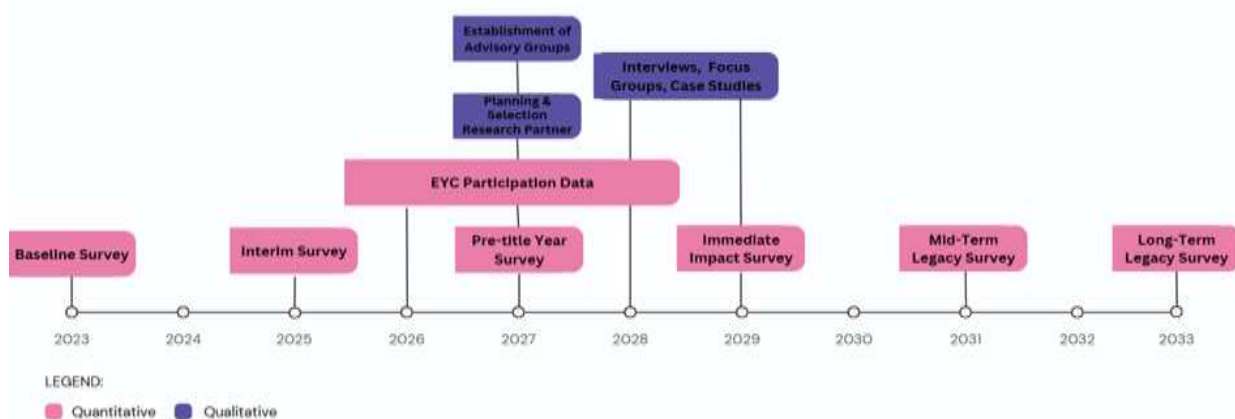
Er wordt een combinatie van methoden gehanteerd vóór, tijdens en na 2028, zoals weergegeven in het onderstaande stappenplan:

- **Kwantitatief:** een grootschalige, tweejaarlijkse jongerenenquête brengt de belangrijkste levensdomeinen van jongeren in kaart, waaronder gezondheid, onderwijs, werk, maatschappelijke betrokkenheid en

mogelijkheden om mee te beslissen over beleid. De gemeente leidt het onderzoek en zorgt voor brede promotie, met specifieke aandacht voor jongeren met minder kansen. Daarnaast worden gegevens verzameld over deelnemers aan LEYC-activiteiten (in samenwerking met partners) en worden publiek beschikbare CBS-gegevens gebruikt om de economische impact te meten. Alle gegevens worden geanalyseerd door het Team Monitoring & Evaluatie, in samenwerking met minimaal één onafhankelijk regionaal datainstituut.

De bevindingen worden via presentaties, verdiepende sessies en digitale dashboards gedeeld met jongeren, beleidsmakers en Europese partners.

- Kwalitatief:** diepgaande interviews, focusgroepen en casestudy's brengen persoonlijke ervaringen in beeld rond de thema's *Vitaliteit*, *Sense of Belonging*, *Equity* en *Jongerenparticipatie*. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan kwetsbare en moeilijk bereikbare jongeren, in samenwerking met jongerenorganisaties (zoals Amaryllis) en lokale jongerenwerkers.
 Zowel jongeren zelf als professionals die met jongeren werken maken deel uit van de storytelling. Voor de uitvoering van het kwalitatieve onderzoek worden onderzoekspartners geselecteerd, bij voorkeur studenten van NHL Stenden en/of Campus Fryslân.

Onderzoek met mixed-methods routekaart

Key Performance Indicators (KPI's)

Om de voortgang en impact te meten, gebruiken we een reeks meetbare en kwalitatieve indicatoren die rechtstreeks gekoppeld zijn aan onze hoofdthema's. Deze KPI's laten zien hoe activiteiten zich vertalen naar concrete resultaten en een blijvende legacy. De onderstaande indicatoren vormen de kern van onze evaluatie en worden vanaf 2023 gemonitord, tenzij anders aangegeven.

Thema	Indicator	Methode
Vitality	Zelfgerapporteerde fysieke en mentale gezondheid	Kwantitatief
	Effectiviteit van mentale en fysieke gezondheidsinitiatieven	Kwalitatief
Sense of Belonging	Algemeen geluksgevoel	Kwantitatief
	Intentie om in de eigen buurt, het eigen dorp of in Leeuwarden te blijven wonen	Kwantitatief
	Het aantal studenten in het hoger onderwijs dat Leeuwarden kiest als stad om te studeren	Kwantitatief
	Het aantal beschikbare ontmoetings- en activiteitenplekken voor jongeren in Leeuwarden	Kwantitatief
	Succes van activiteiten die gemeenschapsgevoel en identiteit versterken	Kwalitatief
Equity	Vertrouwen van jongeren in hun eigen toekomstperspectief (werk, huisvesting, voldoening in hun leven)	Kwantitatief
	Impact van programma's die gelijke kansen bevorderen, ongeacht achtergrond	Kwalitatief

Jongeren-participatie	Belang van betrokkenheid van jongeren bij beleid, gezien vanuit het perspectief van jongeren	Kwantitatief
	Beoordeling door jongeren van de daadwerkelijke mogelijkheden om mee te beslissen over onderwerpen waarop zij invloed willen uitoefenen (vanaf 2025)	Kwantitatief
	Mate en kwaliteit van betrokkenheid van jongeren bij beleid en programma's	Kwalitatief
Economisch	Aantal bezoeken aan Leeuwarden	Kwantitatief

Rapportage en verspreiding

Na elke enquêtecyclus volgen tussentijdse rapporten door de LEYC2028-werkorganisatie, met een uitgebreid eindrapport dat gepland staat voor mei 2029. Dit eindrapport bevat een evaluatie van de totale impact van het LEYC-jaar en aanbevelingen voor de legacy van het EYC-jaar in Leeuwarden en voor toekomstige *European Youth Capitals*. Al het communicatiemateriaal wordt beschikbaar gesteld in het Nederlands, Fries en Engels, in jeugdvriendelijke taal en met een vormgeving die jongeren aanspreekt.

Verspreidingsstrategie:

1. Eerste presentatie aan jongeren en jongerenorganisaties om feedback te verzamelen en de relevantie te waarborgen.
2. Vervolgens wordt het gedeeld met beleidsmakers, programmapartners en het bredere publiek voor de beleidsvorming en het bepalen van de praktijk.
3. De verspreiding vindt plaats op lokaal, regionaal (Friesland), nationaal en Europees niveau om het bereik en de impact te maximaliseren.

Belangrijke resultaten zijn onder meer:

- Een online dashboard, beschikbaar in het Nederlands en vanaf 2025 ook in het Engels
- Artikelen en rapporten die samen met jonge onderzoekers zijn opgesteld
- Socialemecampagnes die specifiek op een jong publiek zijn afgestemd
- Visuele samenvattingen om de toegankelijkheid en betrokkenheid te vergroten
- Presentaties voor het *Europees Jeugdforum* en andere internationale partners

12. Impact en legacy op de lange termijn

Deze kandidatuur voor European Youth Capital 2028 vormt een katalysator om betekenisvolle jongerenparticipatie te verankeren, samenwerking te versterken en samen blijvende structuren te creëren die *Equity*, *Sense of Belonging* en *Vitality* ondersteunen. Zoals de terpen in het Friese landschap ooit vaste grond boden, wil ons LEYC-jaar ze met elkaar verbinden: inclusieve platforms creëren waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, hun stem kunnen laten horen en hun toekomst kunnen vormgeven. In dit hoofdstuk schetsen we de verwachte directe én langetermijneffecten van deze legacy — en laten we zien hoe ons LEYC-jaar uitdagingen omzet in duurzame kansen voor jongeren.

Directe effecten

Leeuwarden zal al vóór en tijdens het titeljaar tastbare verbeteringen zien op het gebied van jongerenparticipatie en het versterken van de positie van jongeren. Het doel is dat jongeren tegen 2029 hun daadwerkelijke invloed 20% positiever beoordelen dan in de nulmeting van 2025. Dit wordt bereikt door jongeren structureel te betrekken bij besluitvormingsprocessen — zowel binnen de gemeente als bij organisaties die met jongeren werken. Tegen 2028 wordt 100% van het gemeentelijke jongerenbeleid ontwikkeld volgens Code Young.

De activiteiten binnen ons programma hebben een direct positief effect op het leven van jongeren: ze versterken hun band met de stad, vergroten hun zelfvertrouwen en welzijn, en geven hen een actieve rol bij de ontwikkeling van elk initiatief. Voor jongeren met minder kansen zorgen gerichte wervingsacties en ondersteuning via initiatieven zoals Project500 voor betere toegang tot activiteiten, middelen en inspraakmomenten, zodat zij vaardigheden, zelfvertrouwen en netwerken kunnen opbouwen.

Naast het bereiken van jongeren binnen de gemeente, verwachten we dat de activiteiten leiden tot 300.000 extra bezoeken aan Leeuwarden in 2028.

Legacy op de lange termijn

Tijdens LEYC2028 wordt samen met de gemeente, partners en jongeren zelf een nieuwe Jeugd Agenda ontwikkeld. Het LEYC-jaar fungeert daarbij als een “levend laboratorium” voor jongerenparticipatie. De meest succesvolle werkwijzen en initiatieven worden voortgezet, zodat de opgedane inzichten rechtstreeks naar langetermijnbeleid kunnen worden vertaald: de Jeugd Agenda 2029–2033.

We verwachten nu al dat verschillende initiatieven tijdens het LEYC-jaar hun waarde zullen bewijzen en daarom een blijvende plek in de stad zullen krijgen — als zichtbare en tastbare legacy van het LEYC-jaar:

- **Het Jongerenplatform:** het platform, dat bestaat uit jongerenorganisaties en de LWD Next-community, fungeert vanaf 2027 als een tweerichtingsverbinding tussen jongeren en de gemeente.
Impact: een permanent en verankerd kanaal dat zorgt voor laagdrempelig en structureel overleg tussen jongeren en beleidsmakers.
- **Code Young:** een leidraad die ervoor zorgt dat echte jongerenparticipatie structureel wordt verankerd binnen de gemeente. Vanaf 2028 wordt 100% van het jongerengerelateerde beleid ontwikkeld volgens Code Young.
Impact: structurele, kwalitatieve jongerenparticipatie die invloed heeft op subsidies en beleidsontwikkeling.
- **Fysieke jongerenplekken:** de mogelijkheid om samen ‘The Spots’ te ontwerpen, zal leiden tot de ontwikkeling van nieuwe of verbeterde fysieke jongerenplekken in de wijken en dorpen van Leeuwarden.
Impact: jongeren krijgen meer toegang tot plekken die als hun eigen thuis aanvoelen.
- **Skill Factory:** geïntegreerd in bestaande jongerenwerkplekken, met regelmatige workshops en officiële erkenning van leerresultaten.
Impact: jongeren ontwikkelen bredere en sterkere vaardigheden als voorbereiding op de arbeidsmarkt en het volwassen leven.
- **Project500 (microfinanciering):** met gegarandeerde gemeentelijke financiering blijft Project500 bestaan, waarmee jongeren worden gestimuleerd om initiatieven te organiseren die inspelen op de behoeften van hun gemeenschap
Impact: een voortdurende stroom van door jongeren geleide buurtinitiatieven, die de maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid versterken.
- **LWD Next:** wordt voortgezet als een dynamische en groeiende community vóór en dóór jongeren, die de gemeente en andere instellingen adviseert. Deze community is een voorbeeld van de gemeenschappen die we graag zien voortkomen uit programmaonderdelen zoals de Urban Games.
Impact: blijvende jongerenparticipatie en een versterkte *Sense of Belonging*, ook voor jongeren zonder lokaal netwerk.
- **Ecosysteem voor Jongeren (en een Visuele Samenwerkingskaart):** (nieuwe) duurzame samenwerking tussen lokale, regionale en Europese organisaties dankzij het netwerk en de community of practice binnen de jongerensector.
Impact: een sterkere infrastructuur, minder versnippering en slimmer gebruik van middelen.

Gedeelde kennis

Via Europese samenwerkingsverbanden — met jongerenorganisaties en via netwerken zoals NEYC en het RUN-EU-netwerk van universiteiten — én via Europese programma’s zoals URBACT Transfer en Interreg Europe, worden de Jeugd Agenda 2029–2033 en initiatieven zoals Code Young en Project500 gedeeld als open-source good practices. Uitwisselingsbezoeken, peer-learning-sessies en gezamenlijke projecten zorgen voor een continue kennisstroom. De voortgang van de legacy wordt gevolgd via de bestaande tweejaarlijkse jongerenenquête en geëvalueerd binnen toekomstige Jeugd Agenda’s. Alle initiatieven werken met lage CO₂-uitstoot, zodat milieuduurzaamheid structureel wordt verankerd in het jongerenbeleid van de stad op de lange termijn. Zo groeit onze legacy uit tot een sterk en duurzaam model — van onze Friese terpen tot en met de jongeren-netwerken in heel Europa.

13. Indicatie van de begroting

De geschatte projectkosten voor LEYC 2028 bedragen 7 miljoen euro. Naar verwachting zal de gemeente Leeuwarden 4,9 miljoen euro bijdragen, waarvan € 2,5 miljoen al is toegezegd. Deze bijdrage is specifiek bedoeld voor LEYC en omvat geen reguliere (periodieke) begrotingen. Het onderstaande overzicht toont de verdeling van de begroting over de komende jaren en het bedrag van de tot nu toe veiliggestelde begroting.

Geschatte kosten van en financiering voor EYC 2028 door de gemeente Leeuwarden		
Fase 1 en 2 - 2024 en 2025	Voorbereiding bidbook Selectie en beoordeling juni 2024 – november 2025	€ 710.000
Fase 3 - 2026 en 2027:	Voorbereiding van de aanloop en opstart van het LEYC-programma december 2025 – december 2027:	€ 1.790.000
Fase 4 - 2028:	Implementatiejaar 2028	€ 4.000.000
Fase 5 - 2029:	Legacy 2029	€ 500.000
Geschatte implementatiekosten:		€ 6.290.000
Totale verwachte kosten:		€ 7.000.000
<i>Geschatte bijdragen uit fondsen, subsidies, sponsoring en programmapartners (minimaal)</i>		€ 2.100.000
<i>Eigen bijdrage van de gemeente Leeuwarden (in totaal – fase 1 – 5):</i>		€ 4.900.000
Verwachte begroting:		€ 7.000.000

Er zal in totaal een budget van 7 miljoen euro beschikbaar worden gesteld voor het European Youth Capital-programma voor de periode 2024–2029, waarvan 4,9 miljoen euro afkomstig is uit gemeentelijke middelen. Voor fase 1 en 2 is 710.000 euro toegezegd, waarvan een deel is geïnvesteerd in een pilot van Project500 (zoals vermeld in hoofdstuk 7). De gemeenteraad heeft op 17 september 2025 bovendien formeel 1,79 miljoen euro goedgekeurd voor fase 3 (de voorbereidingsfase). Dit budget ondersteunt zowel de benodigde organisatie als de plannen van jongeren – ongeacht of Leeuwarden de titel krijgt. Daarnaast is via het Partnerprogramma al 1,2 miljoen euro veiliggesteld. We verwachten nog eens 350.000 euro uit sponsoring en 550.000 euro aan aanvullende cofinanciering. Samen vormt dit de 2,1 miljoen euro die in de tabel wordt vermeld als bijdragen uit fondsen, sponsoring en partnerschappen.

In november 2026 besluit de gemeenteraad over het resterende deel van het gemeentelijke budget voor LEYC (2,4 miljoen euro). Het bedrag dat is gereserveerd voor de legacy lijkt wellicht bescheiden in verhouding tot het totale budget. De belangrijkste reden hiervoor is dat de legacy van LEYC – zoals Code Young en het jongerenplatform – wordt beschouwd als de nieuwe beleidsnorm, gebaseerd op jongerenparticipatie. Na 2028 zullen de resultaten van LEYC, inclusief de ontwikkelde methodieken, werkwijzen en geleerde lessen, worden geïntegreerd in het reguliere beleid en de financiële planning van de gemeente.

Investeren in jongeren

De gemeente stelt verschillende vormen van financiering beschikbaar om jongeren op uiteenlopende terreinen in hun leven te ondersteunen. Dit varieert van financiële bijdragen waarmee jongeren uit gezinnen met een laag inkomen lid kunnen worden van sportverenigingen of culturele lessen kunnen volgen om hun talenten te ontwikkelen tot en met het subsidiëren van jongerenwerkers. Jaarlijks investeert de gemeente tussen de €70 miljoen en €90 miljoen in onder meer jeugdzorg, jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg, life coaching en begeleiding van voortijdig schoolverlaters. Met LEYC willen we ervoor zorgen dat jongeren meer verantwoordelijkheid krijgen en dat hun prioriteiten duidelijk zichtbaar zijn in het hele programma.

Het Open Programma van LEYC is volledig voor en door jongeren ontwikkeld. 40% van het totale programmabudget is voor dit onderdeel gereserveerd. Het gaat hierbij om het volledige traject van microbudgetten tot en met de groei naar een (uiteindelijk) groter onderdeel van het programma.

Daarnaast wordt 15% van de personeelskosten ingezet voor het mentor-leerlingprincipe, zodat jongeren binnen de werkorganisatie goed worden begeleid door ervaren professionals. Zo kunnen zij echt verantwoordelijkheid nemen en een betekenisvolle bijdrage leveren aan de prioriteiten van jongeren. We maken geen onderscheid tussen investerings- en exploitatiekosten, omdat we zoveel mogelijk bestaande voorzieningen en gebouwen willen benutten voor gebruik door jongeren. Daarom voorzien we geen substantiële investeringskosten.

Instellingen bundelen de krachten

LEYC 2028 is tot nu toe opgezet met drie samenwerkingspartners. Tijdens de voorbereidingsfase leveren deze partners personele inzet en faciliteiten, waarbij slechts een beperkt deel van de bijbehorende uren en kosten wordt doorberekend. Dit, in combinatie met de verwachte sponsoring en investeringen van partners, versterkt onze financiële positie. Om onze veerkracht te tonen en de continuïteit van onze inzet te waarborgen faseren we de activiteiten in het titeljaar op basis van prioriteiten. Activiteiten die gericht zijn op verantwoordelijkheid en jongerenparticipatie krijgen daarbij voorrang. In de financiële planning betekent dit dat de nadruk ligt op het Open Programma en het Democratisch Programma (zoals Code Young, Jongerenplatform, etc.).

Het Partnerprogramma is financieel onafhankelijk, omdat het gefinancierd wordt door onze partners en zelfstandig kan opereren. Het Gecureerde Programma kan worden beperkt als de financiële situatie dat vereist. Collega's van de afdeling Economische Zaken van de gemeente hebben sterke relaties opgebouwd met betrokken bedrijven in Leeuwarden en benaderen actief potentiële sponsors – waaronder grote internationale organisaties zoals Achmea en Rabobank, die hun steun al hebben toegezegd. Deze aanpak heeft al geleid tot actieve betrokkenheid, zoals blijkt uit onze steunbrieven. De komende jaren bouwen we hierop voort door potentiële partners te verbinden aan de inhoud van het programma, met bijzondere aandacht voor de kernthema's en het initiatief Code Young.

Van de publieke sector	EUR	% van de totale EYC-begroting
EU	450.000	6,5%
Nationale en regionale overheid	500.000	7%
Andere publieke middelen	800.000	11,5%
Gemeente	4.900.000	70%
Van de particuliere sector	EUR	% van de totale EYC-begroting
Sponsorschappen	350.000	5%

Met 'andere publieke middelen' bedoelen we de bijdragen aan het Partnerprogramma van onze non-profitpartners, die hiervoor een mix van nationale en regionale fondsen inzetten.

Wat betreft Europese financiering werken we momenteel aan verschillende ESF-subsidieaanvragen die gekoppeld zijn aan onderdelen van het LEYC-programma. Eén van deze aanvragen is gericht op jongerenparticipatie en beslaat een periode van drie jaar, van eind 2025 tot en met 2028. Een andere aanvraag, binnen het programma *ESF Social Inclusion*, is gericht op activiteiten die sociale isolatie doorbreken en voorkomen. Deze financiering is bedoeld voor het Jongerenperspectief Fonds, dat zich bezighoudt met jongeren met schulden. Deelname aan dit programma vereist dat jongeren actief deelnemen aan activeringstrajecten en participatieprogramma's. Naar verwachting zal de financiering enkele honderdduizenden euro's bedragen. Daarnaast heeft de gemeente Leeuwarden een subsidieaanvraag ingediend voor het *Citizens, Equality, Rights and Values*-programma (CERV). Ook is een subsidie toegekend vanuit de Europese Migratie- en Veiligheidsfondsen (EMVF), waar het Asiel-, Migratie- en Integratie Fonds (AMIF-subsidie) valt.

Een uitsplitsing van het LEYC-budget wordt in de onderstaande tabel weergegeven:

Programma	MarCom	Organisatie	Totaal
Open: 40%	Marketing	Personeel	
Gecureerd: 10%	Communicatie	Vergaderingen en bijeenkomsten	

Partner: 10% Democratisch: 10%	Outreach Communicatiematerialen	Europese bijeenkomsten en uitwisselingen Research, evaluatie & monitoring Faciliteiten en logistiek Onvoorzien	
70%	15%	15%	100%

14. Evenementen van het Europees Jeugdforum

Leeuwarden, een stad met een rijke traditie in het organiseren van grootschalige evenementen, is de ideale locatie voor de Statutaire Vergadering en de uitreiking van de European Youth Capital Award. Dankzij ruime ervaring met internationale bijeenkomsten, goed uitgeruste faciliteiten en een sterke betrokkenheid bij jongereninitiatieven is Leeuwarden er helemaal klaar voor om van deze evenementen een groot succes te maken.

Expertise in evenementenorganisatie

Leeuwarden heeft bewezen in staat te zijn grootschalige culturele, politieke en maatschappelijk gedragen evenementen te organiseren. Van grote festivals tot toonaangevende wetenschappelijke conferenties: de stad blinkt uit in het creëren van een gastvrije en inspirerende sfeer. De evententeams zijn ervaren in het coördineren van meerdaagse programma's, met vlekkeloze logistiek, stevige veiligheidsmaatregelen en een inspirerende omgeving voor zowel afgevaardigden als gasten. Met de ervaring als voormalige Culturele Hoofdstad van Europa heeft Leeuwarden bovendien een stevige reputatie opgebouwd als centrum voor dialoog, creativiteit en jongerenparticipatie. Zoals vermeld in hoofdstuk 4 beschikt Leeuwarden over uitstekende voorzieningen op het gebied van accommodatie en vervoer, die de toegankelijkheid ondersteunen.

Inzet voor financiële en logistieke ondersteuning

Leeuwarden hanteert een proactieve aanpak in het veiligstellen van financiële middelen om grote evenementen te ondersteunen, zodat de Statutaire Vergadering en de uitreiking van de European Youth Capital Award zonder belemmeringen kunnen plaatsvinden. Lokale overheden, culturele en onderwijsinstellingen en zakelijke partners zijn bereid bij te dragen via financiering, sponsoring en ondersteuning in natura. Studenten van NHL University en Firda spelen een leidende rol bij de organisatie van deze evenementen. Met assistentie van ons EU-kantoor in Brussel, werkt Leeuwarden nauw samen met Friesland Convention Partners om zowel lokale als Europese evenementen aan te trekken en te organiseren; voor de voorbereidingen van de European Youth Capital wordt voor hen een sleutelrol voorzien.

Leeuwarden belichaamt de geest van het versterken van *empowerment* van jongeren, duurzaamheid en internationale samenwerking. Met uitstekende locaties, bewezen expertise, solide financiële basis en uitstekende bereikbaarheid is Leeuwarden klaar om een inspirerende en vlekkeloos georganiseerde Statutaire Vergadering en European Youth Capital Award Ceremony neer te zetten die een blijvende impact zal hebben.

Ik hoop dat LEYC2028 het kloppende hart van een generatie zal worden, waar stemmen die ooit zwak waren nu doelbewust weerklinken, waar dromen van jongeren niet alleen worden gehoord, maar ook worden gebruikt om, steen voor steen, het fundament te leggen voor een betere toekomst. – Rico, student, 22 jaar, en auteur van het eerste bid.

15. Crisisplanning

Hier schetsen we hoe we het European Youth Capital-project beschermen tegen politieke, operationele, betrokkenheids- en financiële onzekerheden. In de SWOT-tabel worden alle factoren samengevat die de haalbaarheid beïnvloeden.

SWOT-analyse

Sterke punten (<i>intern, positief</i>)	Zwakke punten (<i>intern, negatief</i>)
Een door jongeren geleide aanpak met vijf jonge leden in de zevenkoppige Gezamenlijke Besluitraad, een team dat voor 50% uit jongeren bestaat en een goed gestructureerde jeugdparticipatie via Code Young.	Jongerenparticipatie is nog niet volledig in de gemeentelijke processen ingebed.
Meer dan 50% van het totale budget is al veiliggesteld, en er is ruime ervaring met cofinanciering uit eerdere grote evenementen.	Afhankelijkheid van de nieuwe gemeenteraad (in functie vanaf 2026) voor de resterende €2,4 miljoen.
Inzet voor duurzaamheid (klimaat, circulaire economie).	Uitdagingen voor jongeren: mentale gezondheid, armoede, werkgelegenheid, huisvesting, etc.
Sterke infrastructuur en goede bereikbaarheid van de stad (ook met de fiets en te voet).	Demografische druk door vergrijzing: meer 65-plussers, minder 35-minners.
Inclusieve en meertalige omgeving	
Bewezen ervaring in het organiseren van grote evenementen (zoals LF2018).	
Duidelijk, afgestemd jongerenbeleid (2024–2028)	
Breed draagvlak bij en projectideeën vanuit de gemeenschap.	
Kansen (<i>extern, positief</i>)	Bedreigingen
LEYC als katalysator voor langetermijnverandering	Politieke verschuivingen (landelijke verkiezingen in oktober 2025 en gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026).
Langdurige legacy: Code Young, Jongerenplatform, Skill Factory, etc.	Betrokkenheid van jongeren kan afnemen wanneer actieve jongeren ouder worden of vertrekken voor studie of werk.
Sterke thematische focus: <i>Equity, Belonging, Vitality</i>	Afnemend vertrouwen in overheidsinstellingen binnen de samenleving.
Benutten van EU-netwerken en -financiering (zoals Erasmus+)	Operationele risico's (coördinatie, logistiek, uitvoering).
Versterking van de Europese identiteit	Economische neergang of inflatie die invloed heeft op kosten en steun.
€2,1 miljoen aan externe financiering beoogd.	Gedeeltelijk tekort in cofinanciering (nog €900.000 benodigd).
Doe-het-zelfmentaliteit van de lokale gemeenschap in dorpen en wijken.	Leeuwarden wordt door jongeren als minder aantrekkelijk ervaren dan vijf jaar geleden.
Veel daadkrachtige jongeren die zelf dingen organiseren	
Uitgebreid netwerk van professionele partners (regionaal en binnen de EU).	

Risico's en risicobeperking

Op basis van de SWOT-analyse geeft de onderstaande risicomatrix een overzicht van de belangrijkste risico's en onze strategie om deze te beperken, zodat het European Youth Capital-jaar van Leeuwarden een succes wordt.

Risicomatrix

I = Impact – effect op het projectsucces: **H = Hoog** / **M = Middel** / **L = Laag**

L = Likelihood – waarschijnlijkheid: **H = Hoog** / **M = Middel** / **L = Laag**

Risico	I	L	Beperkende maatregelen en noodmaatregelen	Begrotingstoewijzing
1. Vertraging of weigering van goedkeuring van de begroting als gevolg van politieke veranderingen (nieuwe gemeenteraad in 2026)	H	M	- In contact blijven met politieke en maatschappelijke belanghebbenden. - Formele toezegging van de gemeenteraad in november 2026 veiligstellen. Het budget voor de voorbereiding is al veiliggesteld door de huidige gemeenteraad. - Zorgen voor een flexibel programma als de financiering wordt verminderd. - LEYC-activiteiten afstemmen op de prioriteiten van de gemeenteraad. - Regionale en nationale samenwerkingsverbanden versterken om de continuïteit te waarborgen indien de lokale steun afneemt. - Een gerichte communicatiestrategie uitvoeren om LEYC zichtbaar te houden tijdens politieke transitie.	- Reservefondsen voor mogelijke tekorten. - € 2,4 miljoen veiligstellen in november 2026.
2. Tekort aan externe financiering	H	M	- Diversificatie van financieringsbronnen. - Fondsenwerving aan specifieke evenementen koppelen. - Nieuwe en toekomstige programma-activiteiten en evenementen gebruiken om nieuwe sponsors en partners aan te trekken.	- Speciaal budget voor fondsenwerving - Reserve voor cofinancieringstekorten
3. Afname van de betrokkenheid van jongeren	M	M	- Proefprojecten voor jongeren (Project500). - Gebruik van digitale platforms (LWD Next). - Institutionaliseren van het Code Young-kader. - Gebruik maken van jonge verslaggevers en de warme netwerken van partners binnen de jongerencultuur.	- Fondsen voor jongerenprogramma's en capaciteitsopbouw.
4. Vertragingen bij stedelijke transformatieprojecten	M	L	- Sterk toezicht op projecten. - Alternatieve locaties en plannen. - Proactieve communicatie met stakeholders.	- Noodbudget voor vertragingen. - Fondsen voor operationele flexibiliteit.
5. Operationele storing (logistiek, coördinatie)	H	L	- Gebruik maken van ervaren evenementenmanagers. - Duidelijke rollen en communicatie. - Risicomonitoring en noodplanning.	- Budget voor deskundig management en noodhulp.
6. Economische neergang / inflatie	M	M	- Economische trends monitoren. - Prioriteit geven aan essentiële uitgaven. - Financieringsbronnen diversifiëren.	- Inflatie-reserve. - Flexibel financieel beheer.

7. Geopolitieke instabiliteit of terroristische dreiging	H	L	- Geopolitieke ontwikkelingen volgen via adviezen van de overheid (bijv. ministerie van Buitenlandse Zaken / EU-bronnen). - Flexibele clausules opnemen in samenwerkingsovereenkomsten (overmacht, uitstelopties). - Hybride alternatieven ontwikkelen voor geplande activiteiten. - Noodplan opstellen voor het geval de situatie snel escaleert.	Reserve voor onvoorziene omstandigheden (10% van de organisatiebegroting) om annuleringen, omleidingen of overschakeling naar onlineformats te dekken.
---	---	---	---	--

De crisisplanning in dit bid versterkt actief jongerenstructuren door mechanismen te verankeren die zorgen dat jongeren meebesturen en meedenken over oplossingen, zelfs in geval van onvoorziene risico's. De EYC-titel is een gezamenlijk bezit - van de gemeente, van een netwerk van partners en, bovenal, van de jongeren van Leeuwarden en de omliggende dorpen. Dit gezamenlijke eigenaarschap vormt een stevige basis voor een veerkrachtig en impactvol LEYC-jaar. Samen zorgen deze maatregelen dat Leeuwarden er klaar voor is om een European Youth Capital-jaar te realiseren waarin elke jongere de ruimte krijgt om te groeien, zich te ontwikkelen en gewoon jong te zijn; oftewel Just.Be.Young.

Afsluitende gedachten van een van de redacteurs:

Met de afronding van dit tweede bid, eindigt ook mijn taak. Maar maak je geen zorgen – jullie zullen snel weer van mij horen. Van mij, én van de tienduizenden jongeren in Leeuwarden die de kracht hebben gekregen om hun stem te laten horen. Wij hebben een stem, en juist nu worden we aangemoedigd die te gebruiken. Dus dat zullen we doen!

— *Mihai Cășălean, 20 jaar, internationaal student aan de NHL Stenden Hogeschool in Leeuwarden*

